

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет менеджменту і маркетингу
Кафедра економіки**

**ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:
Завідувач кафедри,
д.е.н., проф.**

_____ **І.І. Вініченко**
« ____ » _____ **20__ р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за освітньо-професійною
програмою «Економіка» зі спеціальності 051 «Економіка»
на тему: «УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА»

Здобувач

Семенова Д.К.

**Науковий керівник,
к.е.н., доцент**

Сітковська А.О.

Дніпро – 2022

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Менеджменту та маркетингу

Кафедра: економіки

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітній ступінь: «Магістр»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою _____

« _____ » _____ 201__р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу магістра студенту

Семенової Дар'ї Костянтинівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: “Управління інвестиційною привабливістю підприємства”

керівник роботи: Сітковська Алла Олександрівна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «12» листопада 2021 року № 3512

2. Строк подання студентом роботи: _____

3. Вихідні дані до роботи: річні звіти підприємства, виробничо-фінансові плани

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ

1. Теоретичні засади дослідження інвестиційної привабливості підприємства

2. Аналіз показників управління інвестиційною привабливістю підприємства на прикладі ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ»

3. Рекомендації щодо підвищення управління інвестиційної привабливості підприємства в сучасних умовах

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1. Основні показники економічної ефективності підприємства.

2. Аналітичне вирівнювання рівня рентабельності

3. Фінансові результати господарської діяльності

4. Динаміка ліквідності і платоспроможності підприємства

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні засади дослідження інвестиційної привабливості підприємства	Вересень 2021	
2	Аналіз показників управління інвестиційною привабливістю підприємства	Жовтень 2021	
3	Рекомендації щодо підвищення управління інвестиційної привабливості підприємства в сучасних умовах	Листопад 2021	
4	Висновки та пропозиції	Грудень 2021	
5	Оформлення дипломної роботи	Січень 2022	

Студент _____
(підпис)

Семенова Д.К.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Сітковська А.О.
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

ТЕМА: «УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

Дипломна робота магістра: 79 с., 5 рис., 15 табл., 50 літературних джерел.

Об'єкт дослідження є процес підвищення ефективності управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Метою роботи є теоретичний аналіз специфіки порядку управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Методи дослідження: аналіз, синтез, абстрактно-логічний, системно-структурний, описовий, аналітичний.

Досліджено сутність категорії «інвестиційна привабливість». Розкриті підходи, методи оцінки та фактори інвестиційної привабливості аграрних підприємств. Проведено оцінку інвестиційної привабливості аграрного підприємства. Обґрунтовані напрями підвищення інвестиційної привабливості аграрного підприємства.

Результати впроваджені в господарську діяльність ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ» Дніпровський район, Дніпропетровська область.

Українською мовою: виробництво, аграрне підприємство, інвестиції, прибуток, інвестиційна привабливість.

Російською мовою: производство, аграрное предприятие, инвестиции, прибыль, инвестиционная привлекательность.

Англійською мовою: production, agricultural enterprise, investments, profit, investment attractiveness.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність і зміст інвестиційної діяльності підприємства	8
1.2. Методи оцінювання інвестиційної діяльності підприємства	17
1.3. Порядок управління інвестиційною привабливістю підприємства	26
Висновки до розділу I.	33
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ»	35
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ»....	35
2.2. Аналіз інвестиційно–фінансової діяльності підприємства	43
2.3. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства	51
Висновки до розділу II.	56
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВОСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	58
3.1. Формування механізму управління інвестиційною привабливістю підприємства	58
3.2. Шляхи вдосконалення управління інвестиційною привабливістю підприємства	63
Висновки до розділу III.	68
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У нинішніх умовах обмежених власних коштів компаніям потрібні кошти інвесторів, які служать доповненням до їх власних коштів. Щоб залишатися на своєму місці, компанії повинні постійно підтримувати, розвивати свої технології і розширювати свої сфери діяльності. У такі моменти керівництво компанії розуміє, що подальший розвиток неможливий без зовнішніх інвестицій. Інвестиції часто є найсильнішим засобом зростання.

Розвиток економіки вимагає регулярного вливання капіталу і раціонального його використання. Розробка інвестиційної політики заснована на грамотному зборі і накопиченні дорогої інформації про інвестиційний об'єкт і перспективи розвитку. Розробка інвестиційної політики та її систематична реалізація є ключем до успішного розвитку організації. Найбільш перспективними інвестиціями вважаються інновації-нові виробничі, управлінські та організаційні технології, обладнання та матеріали.

Сучасний економічний підхід передбачає реалізацію досягнень науково-технічного прогресу для більш ефективного отримання економічних вигод, що призводить до підвищення добробуту населення. Впровадження інновацій дозволяє компаніям освоювати нові технологічні процеси, використання сучасних матеріалів визначає випуск нової продукції.

Інвестиційна привабливість компанії для кожного інвестора визначається ступенем доходу, який може бути отриманий від інвестування коштів. Ґрунтуючись на певних критеріях, інвестори встановлюють вимоги, які запрошуються компаніям при інвестуванні коштів.

Інвестиційна привабливість компанії-це стан економічного розвитку, інвестиції з високою ймовірністю можуть забезпечити інвестору рівень прибутковості, який може бути задоволений або отримати інший позитивний ефект.

Інвестиції були і залишаються важливою частиною бізнесу, оскільки вони допомагають компаніям розвивати і утримувати свої позиції на ринку. В першу

чергу враховуються фінансові показники компанії, що відображають її платоспроможність, стабільність, прибутковість та інші важливі характеристики компанії.

На рішення інвесторів може впливати не тільки фінансове і правове середовище компанії, але і маркетинг. Крім того, маркетинг дозволяє компанії підвищити свою продуктивність за допомогою різних методів, включаючи рекламні кампанії.

Інвестиційна привабливість компанії - це економічна характеристика, яка відображає існуючий і потенційно досяжний рівень її економічного розвитку, характеризує доцільність інвестування коштів і служить для порівняння об'єктів і вибору найкращого з точки зору інвестора.

Інвестиційна привабливість є важливою характеристикою діяльності економічного суб'єкта, оскільки вона впливає на його перспективи розвитку, конкурентоспроможність і кредитоспроможність.

Мета дипломної роботи полягає в теоретичному аналізі специфіки порядку управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Завданнями дипломної роботи є:

- розкриття сутності і змісту інвестиційної діяльності підприємства;
- характеристика методів оцінювання інвестиційної діяльності підприємства;
- визначення порядку управління інвестиційною привабливістю підприємства;
- визначення специфіки формування механізму управління інвестиційною привабливістю підприємства;
- розробка шляхів вдосконалення управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Об'єктом дослідження є процес підвищення ефективності управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Предметом дослідження є методи та способи правління інвестиційною привабливістю підприємства.

Суб'єкт дослідження товариство з обмеженою відповідальністю агропромислова фірма «АГРОІНВЕСТ», Дніпровського району, Дніпропетровської області.

Методи дослідження. Для написання дипломної роботи було використано наступні методи наукового пізнання: аналіз, синтез, абстрактно-логічний, системно-структурний, описовий, аналітичний.

Інформаційною базою для дослідження стали законодавчі та нормативні акти України, офіційні матеріали Державної служби статистики України, дані статистичної звітності аграрного підприємства, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з проблеми дослідження, інформація з мережі Internet, результати власних досліджень.

Наукова новизна результатів які були одержані під час досліджень в дипломній роботі полягає в подальшому підвищенні інвестиційної привабливості аграрного підприємства.

Апробація результатів дипломної роботи здійснена на науково-практичній конференції (м. Дніпро, 2021 р.).

Структура дипломної роботи обумовлена метою та завданнями дослідження. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дипломної роботи становить 79 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність і зміст інвестиційної діяльності підприємства

Розвиток економіки вимагає регулярного вливання капіталу і його раціонального використання. Розробка інвестиційної політики заснована на грамотному зборі і накопиченні дорогої інформації про об'єкт інвестування і перспективи його розвитку. Розробка інвестиційної політики та її систематична реалізація є ключем до успішного розвитку будь-якої організації. Найбільш перспективними вважаються інвестиції в інновації – нові виробничі, управлінські та організаційні технології, обладнання та матеріали.

Сучасний економічний підхід передбачає впровадження досягнень науково-технічного прогресу для більш ефективного виробництва економічних благ, що в результаті призводить до підвищення добробуту населення. Якісні перетворення в економіці можливі тільки при використанні передових технологій, новітніх технологій і постійно оновлюваної наукової бази, що вимагає величезних інвестицій [14, с. 81].

Інвестиційна діяльність є частиною економічної діяльності компанії з цілеспрямованого формування та відчуження власних і позикових джерел фінансування, а також амортизації, що забезпечує її розширене відтворення. Інвестиційна діяльність компанії є предметом фінансового управління, пов'язаного з упорядкованим вкладенням фінансів у розвиток виробництва і соціальної інфраструктури (капітальні вкладення у власні і спільні виробництва, інфраструктуру або прямі інвестиції) і в цінні папери емітентів (непрямі інвестиції).

Інвестиційна діяльність компанії носить довгостроковий характер і пов'язана не тільки з інвестуванням коштів у певні області, а й з випуском власних цінних паперів і цілеспрямованим залученням інших довгострокових позикових джерел фінансування для прямих виробничих і невиробничих інвестицій.

Об'єктом інвестиційної діяльності є: інвестори, клієнти, підрядники, користувачі інвестиційних об'єктів, а також постачальники, юридичні особи (банки, страхові та проміжні організації, взаємні фонди) та інші особи, які беруть участь в інвестиційному процесі. Об'єктом інвестиційної діяльності можуть бути фізичні та юридичні особи, в тому числі іноземні, а також держави і міжнародні організації.

Інвестори інвестують свої власні, позикові та позикові кошти у вигляді інвестицій та забезпечують їх цільове використання. Клієнтами можуть бути інвестори, а також юридичні та фізичні особи, яким інвестор дав повноваження на здійснення інвестиційного проекту без шкоди для підприємницької чи іншої діяльності інших учасників інвестиційного процесу, якщо інше не визначено в Угоді (договорі) між ними. Якщо клієнт не є інвестором, йому надається право володіти, використовувати і продавати інвестиції протягом періоду і в рамках повноважень, встановлених договором.

Користувачами об'єктів інвестиційної діяльності можуть бути як інвестори, так і інші фізичні та юридичні особи, державні та місцеві органи влади, іноземні держави та міжнародні організації, для яких створюється об'єкт інвестиційної діяльності. Якщо Користувач об'єкта інвестиційної діяльності не є інвестором, відносини між ним та інвестором визначаються інвестиційною угодою (рішенням) [14, с. 81].

Впровадження інновацій дозволяє підприємствам освоювати нові технологічні процеси, використання сучасних матеріалів визначає випуск нової продукції. На Заході інвестиції в інновації здійснюються в основному приватними компаніями. Частка приватних інвесторів на вітчизняному ринку як і раніше незначна. Це пов'язано з особливостями розвитку постіндустріальної економіки. Приватні інвестиції в основному спрямовані на дослідження для потреб власного виробництва і збільшення свого прибутку. Потенціал вітчизняної науки величезний, і бізнес змінює своє ставлення до нього - останнім часом частка приватного капіталу у фінансуванні науки поступово зростає, але її явно недостатньо.

Саме тому велика увага приділяється участі держави в розробці та впровадженні досягнень НТП. Уряд приділяє велику увагу збільшенню інвестицій в розробку і впровадження інновацій. Прерогативою економічного розвитку стало підвищення інвестиційної привабливості на рівні регіонів. У зв'язку з цим державним інститутам відводиться найважливіша роль у процесі підтримки інноваційних процесів та інвестицій у розвиток регіонів.

На сьогоднішній день частка підприємств, які ведуть інноваційні розробки і активно впроваджують їх, становить близько 10%. У розвинених країнах Європи, США та Японії цей відсоток значно вищий - близько 80%, що гарантує їм явні конкурентні переваги на ринку. Цим пояснюється висока частка США (39%), Японії (30%) і Німеччини (16%) в загальному обсязі експорту високотехнологічної продукції.

Для порівняння, частка України в експорті високотехнологічної продукції становить всього 0,3%. У зв'язку з цим держава відіграє вирішальну роль у підвищенні інноваційної активності вітчизняних підприємств, що вимагає величезних і регулярних інвестицій.

Інвестиції є:

- основним джерелом формування виробничого потенціалу;
- основним механізмом реалізації стратегічних цілей економічного розвитку;
- основним механізмом оптимізації структури активів;
- основним фактором формування довгострокової структури капіталу;
- найважливіша умова забезпечення зростання ринкової вартості підприємства;
- основний механізм забезпечення простого і розширеного відтворення;
- основний інструмент реалізації інноваційної політики;
- один з ефективних механізмів вирішення проблем соціального розвитку підприємства [9, с. 78].

Таким чином, сутність і зміст інвестиційної діяльності підприємства полягає в інвестуванні ресурсів і виконанні операцій, які допомагають заробити

або створити, реконструювати, розширити основний і оборотний капітал організації.

До речі, компанія може вкласти свої гроші в деякі проекти, якщо вона знає, що її інвестиції не тільки окупляться, але і примножаться, тому що інвестування - це довгострокова інвестиція. Тому вигоди, які інвестор отримує за рахунок інвестування (мова йде про приріст капіталу), повинні як мінімум компенсувати той факт, що ці кошти не використовуються в поточному періоді, а в кращому випадку також окупати ризик.

Оцінюйте ефективність інвестиційної діяльності підприємства тільки за тим результатом, який вона принесла. Як правило, це цілий ряд показників, а саме:

- чистий поточний дохід;
- норма прибутку;
- індекс прибутковості [14, с. 81].

Ефективна діяльність фірм, підприємств і організацій в довгостроковій перспективі, що забезпечує високі темпи їх розвитку і підвищення конкурентоспроможності, багато в чому визначається рівнем їх інвестиційної активності і спектром інвестиційної діяльності. Фізична або юридична особа, що здійснює інвестиції від свого імені і за свій рахунок, називається інвестором. У найширшому тлумаченні інвестиція - це вкладення капіталу з метою його подальшого збільшення.

Джерелом приросту капіталу і рушійною силою для здійснення інвестицій є отриманий від них прибуток. Часто термін "інвестиції" ототожнюють з терміном "капітальні вкладення". Інвестиції в даному випадку розглядаються як інвестиції у відтворення основних засобів (будівель, обладнання, транспортних засобів).

Інвестиції можуть здійснюватися: в оборотні активи; в різні фінансові інструменти (акції, облігації тощо); в певні види нематеріальних активів (придбання патентів, ліцензій і "ноу-хау") і т. д. Тому капітальні вкладення є

більш вузьким поняттям і можуть розглядатися лише як одна з форм інвестицій, але не як їх аналог

Цей фактор відіграє особливу роль в процесі довгострокового інвестування. Форми інвестування класифікують за такими критеріями: 1. Реальні та фінансові вкладення, які виділяються по об'єктах інвестування. Під реальними інвестиціями розуміють інвестиції в реальні активи - як матеріальні, так і нематеріальні (наприклад, до них відносяться інноваційні інвестиції). Під фінансовими вкладеннями розуміються вкладення в різні фінансові інструменти (активи), серед яких найбільш значну частку займають вкладення в цінні папери.

За характером участі в інвестуванні розрізняють прямі і непрямі інвестиції. Під прямими інвестиціями розуміється безпосередня участь інвестора у виборі об'єктів інвестування і вкладень.

Прямі інвестиції здійснюються в основному підготовленими інвесторами, які володіють досить точною інформацією про об'єкт інвестування і добре знайомі з інвестиційним механізмом. Непрямі інвестиції - це інвестиції, що здійснюються за посередництва інших осіб (інвестиційних або інших фінансових посередників) [14, с. 81].

Для ефективного вибору об'єктів інвестування і подальшого управління ними, інвестори мають мати достатню кваліфікацію. У цих випадках вони набувають цінні папери, випущені інвестиційними або іншими фінансовими посередниками, які розміщують зібрані інвестиційні кошти на свій розсуд, тобто вибирають найбільш ефективні об'єкти інвестування, беруть участь в їх управлінні і розподіляють отриманий дохід серед своїх клієнтів.

Залежно від інвестиційного періоду розрізняють короткострокові, середньострокові та довгострокові інвестиції. Під короткостроковими інвестиціями зазвичай розуміються капітальні вкладення на термін не більше одного року. Під довгостроковими інвестиціями розуміються капітальні вкладення на термін більше 12 місяців.

У практиці великих інвестиційних компаній вони деталізовані наступним чином: до 2 років; від 2 до 3 років; Від 3 до 5 років; понад 5 років. 4. За формами власності інвесторів виділяються приватні, державні, іноземні та спільні інвестиції.

Інвестиції всередині країни і за кордоном розподіляються на регіональній основі. Інвестиції всередині країни (внутрішні інвестиції) означають інвестиції в інвестиційні об'єкти, розташовані в межах територіальних кордонів даної країни.

Інвестиції за кордоном (іноземні інвестиції) розуміються як вкладення в інвестиційні об'єкти, розташовані за межами територіальних кордонів даної країни (ці інвестиції також включають придбання фінансових інструментів з інших країн) [3, с. 55-56].

Інвестиційна діяльність - це процес інвестування (капіталовкладення) і сукупність практичних дій щодо здійснення інвестицій. Фірми накопичують капітал в ході виробничої діяльності. Інвестиції фірми в додаткові засоби виробництва і прибуток називаються інвестиціями. Перш ніж приймати рішення про капітальні вкладення, компанії необхідно провести розрахунки їх економічної ефективності.

Суб'єкти інвестиційної діяльності мають право поєднувати функції двох і більше учасників.

Об'єктами інвестиційної діяльності є:

- новостворені та модернізовані основні засоби у всіх секторах економіки;
- цінні папери (акції, облігації);
- цільові грошові депозити;
- інтелектуальні цінності;
- науково-технічна продукція та інші об'єкти власності;
- права власності та права інтелектуальної власності.

До аналогічних об'єктів відносяться іноземні інвестиції, якщо вони не суперечать законодавству. Іноземні інвестори мають право інвестувати на території України через:

- участь у компаніях, створених спільно з юридичними та фізичними особами;
- створення компаній, що повністю належать іноземним інвесторам, а також філій іноземних юридичних осіб;
- придбання підприємств, будівель, споруд, часток у компаніях, акцій, акцій, облігацій та інших цінних паперів, а також іншого майна, яке може належати іноземним інвесторам відповідно до законодавства;
- придбання прав на використання землі та інших природних ресурсів;
- надання кредитів, майна та інших прав власності.

Закон забороняє інвестиції в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам екологічних, гігієнічних і гігієнічних норм, що діють на території або завдає шкоди охоронюваним законом правам та інтересам громадян, юридичних осіб або держави.

Суб'єкти інвестиційної діяльності працюють в інвестиційній сфері, де здійснюється практична реалізація фінансових вкладень. Структура інвестиційної сфери включає в себе:

- область капітального будівництва, в якій здійснюються інвестиції в основні засоби для виробничих цілей;
- інноваційна сфера;
- сфера обігу фінансового капіталу та фінансових зобов'язань у різних формах [44, с. 11].

Всі інвестори мають рівне право здійснювати інвестиційну діяльність. Інвестор має право самостійно визначити обсяг, напрямок, розмір і ефективність інвестицій. Учасники інвестиційної діяльності, які виконують відповідні види робіт, повинні мати ліцензію або сертифікат на право здійснення такої діяльності. Перелік ліцензійних робіт, порядок за яким видаються ліцензії і сертифікати визначаються Урядом.

Основним правовим документом, що регулює виробничі, господарські та інші відносини суб'єктів інвестиційної діяльності, є угода (договір) між ними. Укладання договорів, вибір партнерів, визначення зобов'язань та інші умови

економічних відносин знаходяться у виключній компетенції суб'єктів інвестиційної діяльності.

Держава гарантує стабільність прав суб'єктів інвестиційної діяльності. Інвестиції на території України. В деяких випадках підлягають страховому зобов'язанню, яке гарантує їх безпеку.

При організації інвестиційної діяльності компанії слід враховувати не тільки досягнення основної мети, а й конкретні завдання, які ставить перед собою кожне підприємство. До найбільш важливих завдань формування ефективної системи інвестиційної діяльності на підприємстві відносяться:

- розробка довгострокової стратегії розвитку компанії;
- визначення раціональних напрямків інвестицій;
- контроль за реалізацією запланованих рішень та оцінка наслідків реалізації інвестиційних проектів [2, с. 61].

Підприємством визначається реалізація інвестиції (застосування інвестиційних рішень) , але обов'язково з урахуванням таких умов: інфляція, прогнозування росту цін на ресурси що використовуються у виробництві.

Під управлінням інвестиційними ресурсами розуміється діяльність фінансової служби компанії, спрямована на розробку і реалізацію завдань щодо забезпечення ефективності використання інвестицій. Суб'єктом управління є фінансова послуга, об'єктом якої є безпосередньо інвестиційні ресурси.

Функції управління інвестиційними ресурсами компанії включають в себе:

- формулювання цілей і вимог щодо використання ресурсів, розробку інвестиційної стратегії, відповідної загальної концепції розвитку компанії;
- аналіз ефективності формування та використання інвестиційних ресурсів, розробка та впровадження відповідних інструментів, визначення системи показників ефективності
- формування об'єктивної інформаційної системи управління інвестиціями, впровадження якої визначає обсяг та зміст потреб в

адміністративній інформації, а також зовнішні та внутрішні джерела збору необхідної інформації;

- розробка системи моніторингу виконання рішень щодо формування та раціонального використання інвестиційних ресурсів.

Впровадження цієї функції передбачає регулярний моніторинг показників, аналіз і з'ясування причин невиконання розрахованих значень. Процес управління інвестиційними ресурсами можна розділити на два блоки.

- Одиниця управління формуванням інвестиційних ресурсів включає в себе вибір джерел фінансування. Основною особливістю цього блоку є середні невиважені витрати на вилучення ресурсів з усіх доступних джерел.

- Одиниця управління використанням інвестиційних ресурсів має на увазі прийняття рішень про безпосереднє функціонування капіталу. Особливості управління використанням коштів від інвестицій полягають в обов'язковому обліку галузевої специфіки.

Показником, що характеризує ефективність управління, є рентабельність використання інвестиційних коштів. Існує ще одна градація етапів управління інвестиційною діяльністю:

- Розробка та реалізація інвестиційної стратегії компанії.

- Безпосереднє управління інвестиційною діяльністю компанії відповідно до узгодженої стратегії та фінансових можливостей. На цьому етапі контролюється фінансове становище, формування та реструктуризація інвестиційного портфеля [14, с. 81].

Здійснення оперативного управління інвестиційним портфелем компанії, що має на увазі реалізацію конкретних програм і відмову від ризикованих проектів. Інвестиційна стратегія - це формування довгострокових цілей компанії для ефективного використання капітальних вкладень. Це свого роду максимальна програма, розроблена на основі прогнозів та аналізу ринкових умов, інфляції та загальних соціально-економічних змін. Основою інвестиційної стратегії компанії є формування інвестиційних ресурсів.

1.2. Методи оцінювання інвестиційної діяльності підприємства

Інвестиційний процес має величезне значення для розвитку національної економіки. Центральним учасником цього процесу є інвестор, для якого важливо зрозуміти, чи є пропонований напрямок інвестицій привабливим, і якщо так, то наскільки і в силу чого його інвестиційна привабливість вище, ніж у альтернативних напрямків. Вперше поняття і сутність інвестування були порушені античними світилами філософії Платоном і Аристотелем. Розгляд інвестицій з точки зору функції грошей в суспільстві, а також способу і мети їх капіталізації та використання.

Економічна теорія сучасності розуміє це поняття як вкладення капіталу в різних формах в різні об'єкти з бажанням збільшити його або знайти інший економічний або соціалістичний ефект. У той же час зростання має підтримуватися на достатньому рівні, щоб спонукати інвестора відмовитися від поточного споживання, піти на ризик і компенсувати інфляційні втрати в майбутньому [17, с. 51].

Інвестиції притаманні не тільки грошовій формі, а й формам різних фінансових інструментів, об'єктів нематеріального світу, рухомих і нерухомих активів. Предметом інвестицій можуть бути різні матеріальні комплекси, нематеріальні комплекси, інвентарні активи, фінансові інструменти, дорогоцінні метали і слід враховувати, що потенціал для отримання прибутку за рахунок інвестицій може бути виправданий при ефективному виборі інвестиційних майданчиків. Щоб зрозуміти мету і зрозуміти, який об'єкт найбільш цікавий для конкретного інвестора, необхідно оцінити його інвестиційну та економічну привабливість.

Беручи до уваги розгалуження поняття "інвестиційна привабливість", зазначається, що поняття цієї сфери діяльності ще не визначено. Інвестиційну привабливість можна розглядати в різних формах, оскільки інвестиції належать не тільки конкретній компанії, але і видам діяльності, регіонам і країнам. Прийнято розрізняти рівні: макрорівень-інвестиційна привабливість країни в

цілому; мезорівень - інвестиційна привабливість конкретного регіону і його галузі; мікрорівень - інвестиційна привабливість компанії.

Області та галузі, привабливі в інвестиційній сфері, можуть залежати від привабливості компаній, які безпосередньо є частиною розглянутої галузі в аналізованій географічній області. У роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених було проведено безліч досліджень цього явища.

У сучасному законодавстві рекомендується визначати інвестиційну привабливість за допомогою традиційних методів оцінки фінансового становища, схвалених компетентними урядовими установами. Тому в законодавстві використовується безліч аналогічних показників, які розраховуються на основі фінансової звітності. При використанні цієї методики не враховується велика кількість ринкових факторів економічного розвитку [47, с. 90].

Через недостатнє вивчення змісту категорії "інвестиційна привабливість компанії" на сьогоднішній день не існує єдиного методу оцінки, який би містив загальноприйнятий перелік показників і дозволяв би чітко охарактеризувати отримані результати. Для кожного проекту потрібен індивідуальний метод, за яким слід аналіз інвестиційної привабливості.

Оцінка можлива за допомогою різних методів, заснованих на використанні відповідних показників і аналізованих факторів. Існуючі в даний час методи засновані на використанні різних показників, методів аналізу та інтерпретації результатів. Ми проведемо порівняльний аналіз цих факторів, виходячи з того, що ті фактори, які визначають інвестиційну привабливість промислового підприємства являються основними, є ті, які відображають його довгостроковий стабільний розвиток і фінансову стабільність, а також враховують процеси, що відбуваються у зовнішньому середовищі.

"Нормативно-правовий підхід" у багатьох економічних ситуаціях нормативні документи служать методологічною підтримкою аналітичних розрахунків. Зокрема, у сфері інвестиційної діяльності широко поширені "Методичні рекомендації щодо оцінки ефективності інвестиційних проектів".

На жаль, в законодавстві такого методу оцінки інвестиційної привабливості компанії немає, і навряд чи він з'явиться в найближчому майбутньому.

Метод дисконтованих грошових потоків цей метод заснований на припущенні, що вартість, яку потенційний власник готовий заплатити за компанію, визначається на основі прогнозу грошових потоків, які він може очікувати від своєї діяльності в найближчому майбутньому. Прогнозовані грошові потоки до певного моменту (зазвичай від трьох до п'яти років) і грошові потоки протягом періоду після прогнозування знижуються шляхом дисконтування за ставкою, що відображає ризик, пов'язаний з їх надходженням, до поточної вартості на день оцінки [39, с. 67] В результаті формується поточна вартість компанії, яка дозволяє нам зробити висновок про її інвестиційну привабливість.

Часто цей метод використовується для визначення кращого проекту з декількох. Вивчення інвестиційної привабливості компанії починається з аналізу динаміки зростання певних абсолютних показників фінансової звітності (виручка, Інші доходи і витрати, чистий прибуток), після чого складається середньостроковий прогноз з урахуванням прийнятих припущень про її темпи зростання. Потім фактичні і прогнозовані грошові потоки дисконтуються за ставкою, що відображає поточну ситуацію, тобто вони знижуються до поточної вартості. Зрештою, цей метод дозволяє визначити фактичну вартість компанії та показати інвестору потенціал економічної одиниці [34, с. 81].

Перевага методу полягає в реалістичній оцінці цінності компанії, її інвестиційної привабливості та здатності розпізнавати прихований потенціал. Однак, на мій погляд, метод недостатньо коректний, оскільки поточні тенденції в динаміці показників механічно переносяться на прогнозний період, а зроблені припущення суб'єктивні, що не гарантує, що помилки в розрахунках будуть усунені.

Отриманий результат можна використовувати тільки в найближчому майбутньому, так як особливості попиту на ринку, його кон'юнктура, законодавство постійно змінюються, а ціни ростуть. Оцінка інвестиційної

привабливості на основі аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів впливу цей метод включає кілька взаємопов'язаних етапів [41]:

- визначення основних внутрішніх і зовнішніх факторів інвестиційної привабливості компанії на основі методу експертів Delphi;
- побудова багатфакторної регресійної моделі впливу обраних факторів і прогноз інвестиційної привабливості компанії;
- аналіз інвестиційної привабливості з урахуванням виявлених факторів; розробка рекомендацій.

Перевагою пропонованого методу є комплексний підхід до вивчення інвестиційної привабливості компанії з урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів, але він не позбавлений недоліків. На першому і третьому етапах дослідження основну роль відіграють експертиза, опитування та анкети, що робить кінцевий результат залежним від суб'єктивних оцінок і тим самим знижує його точність.

Семифакторна модель яка оцінює інвестиційну привабливість в цьому методі критерієм інвестиційної привабливості компанії є прибутковість інвестицій. Вибір цього показника обумовлений тим фактом, що інвестиційна привабливість компанії багато в чому визначається станом активів, їх складом, структурою, кількістю і якістю, взаємодоповненням і взаємозамінністю матеріальних ресурсів, а також умовами, що забезпечують їх найбільш ефективне використання [38, с. 44].

У моделі повернення інвестицій визначається чистою прибутковістю від продажів, оборотом поточних активів, рівнем поточної ліквідності, відношенням поточних зобов'язань до дебіторської заборгованості [38, с. 45].

У моделі прибутковість інвестицій визначається чистою прибутковістю від продажів, доходом від оборотних коштів, поточним коефіцієнтом ліквідності, відношенням поточних зобов'язань до дебіторської заборгованості., залежно від співвідношення дебіторської заборгованості і зобов'язань, частки зобов'язань в позиковому капіталі і співвідношення позикового капіталу і активів організації.

Аналіз дозволяє виявити вплив цих факторів, показує динаміку результуючого показника. Основою для прийняття рішення є наступний постулат: чим вище прибутковість інвестицій, тим ефективніше компанія працює і більш приваблива з точки зору інвестора. Рівень інвестиційної привабливості визначається інтегральним індексом, що розраховується як добуток індексів змін факторів.

Розглянута методологія дозволяє математично точно визначити показник, який служить критерієм оцінки інвестиційної привабливості, але враховує тільки внутрішні показники діяльності компанії, вивчає тільки фінансову сторону, тоді як термін "інвестиційна привабливість" набагато ширше.

Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості за внутрішніми показниками Цей метод заснований на використанні відносних внутрішніх показників діяльності компанії, що впливають на її інвестиційну привабливість, і розділений на 5 блоків [15, с. 13]: показники ефективності використання інвестиційного та матеріально-оборотного капіталу, фінансове становище, використання робочої сили, інвестиційна діяльність, економічна ефективність. Для кожного з блоків проводяться розрахунки, які зводяться до інтегрального показника інвестиційної привабливості компанії. Розрахунок інтегральної оцінки включає в себе 2 етапи.

На першому етапі розраховуються стандартизовані значення всіх показників, еталонні значення, вага яких визначається в комплексній оцінці. Потім протягом усіх років розраховуються потенційні функції, які наприкінці першого етапу зводяться до всебічних оцінок інвестиційної привабливості для кожного блоку індикаторів [15].

Результатом другого етапу є розрахунок інтегральної оцінки інвестиційної привабливості компанії.[15] перевагою методології є її об'єктивність, а також зведення всіх розрахунків до кінцевого інтегрального показника, що значно спрощує інтерпретацію результатів. До негативних аспектів відноситься, перш за все, орієнтація методології тільки на внутрішні

показники діяльності компанії, її ізоляція від зовнішніх показників. Всебічна оцінка інвестиційної привабливості компанії

Метод полягає в аналізі внутрішніх і зовнішніх факторів його діяльності та зведенні їх до єдиного інтегрального показника і об'єднує 3 розділи - загальний, спеціальний і контрольний. Загальний розділ включає [48, с. 13]: оцінку становища на ринку, ділової репутації, залежності від великих постачальників і покупців, оцінку акціонерів, рівня управління, аналіз стратегічної ефективності підприємства.

На перших п'яти етапах виставляються бали і визначається загальна сума балів, на останньому вивчається динаміка фінансово-економічних показників діяльності господарюючого суб'єкта. Спеціальний розділ включає етапи оцінки: загальна ефективність; пропорційність економічного зростання; операційна, фінансова, інноваційна та інвестиційна активність; якість прибутку [46, с. 22].

Перший етап включає побудову динамічної матричної моделі, елементами якої є індекси основних показників діяльності організації, об'єднані в 3 групи: кінцеві, що характеризують результат діяльності; проміжні, що характеризують виробничий процес і його результат; початкові, що характеризують обсяг використовуваних ресурсів. На другому етапі проводиться ситуаційний аналіз пропорційності темпів зростання основних показників діяльності компанії.

Третій етап передбачає розрахунок коефіцієнтів операційної, фінансової, інноваційної та інвестиційної активності господарюючого суб'єкта. На четвертому етапі якість прибутку оцінюється за показниками рентабельності та платоспроможності [14].

Для всіх компонентів загального і спеціального розділів методології дані остаточні оцінки, які підсумовуються. Контрольний розділ методики передбачає розрахунок підсумкового коефіцієнта інвестиційної привабливості, що визначається як сума добутоків раніше заданих балів і вагових коефіцієнтів, відповідно до яких робиться остаточний висновок.

До переваг даного методу можна віднести комплексний підхід, охоплення великого набору показників і коефіцієнтів, зведення розрахунків до Єдиного інтегрального показника. Недоліком є присутній ефект суб'єктивізму, який проявляється при оцінці експертів, але цей недолік компенсується включенням великої кількості абсолютних і відносних економічних показників в поле аналізу. Таким чином, вивчення методів оцінки інвестиційної привабливості підприємства призводить до наступного висновку.

Всі методи, розроблені в науці і практиці, не позбавлені недоліків і можуть привести до неоднакових результатів. Однак саме протилежний характер виявлених недоліків при використанні методів у комплексі та взаємозв'язку забезпечує універсальність оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

Таким чином, аналіз, заснований на семифакторній моделі та інтегральній оцінці внутрішніх показників, дозволить об'єктивно оцінити підприємство з точки зору його внутрішньої діяльності. Комплексний метод і метод, заснований на аналізі зовнішніх і внутрішніх факторів, хоча і не позбавлений суб'єктивності, дозволять врахувати фактори, не враховані в перших двох методах.

Однак жоден з методів не фокусується на ринкових факторах і факторах корпоративного управління, а також не враховує залежність інвестиційної привабливості підприємства від привабливості країни, регіону і галузі, в якій воно працює. Оскільки ці недоліки також можуть призвести до спотворення результатів оцінки, було поставлено завдання тестування відомих методик, для чого було проведено дослідження інвестиційної привабливості конкретного підприємства.

На нинішньому етапі економічного розвитку особливий інтерес викликає підхід до оцінки інвестиційної привабливості на основі вартості підприємства в якості основного критерію оцінки. Такий підхід стає актуальним, оскільки в Україні крок за кроком створюється приватний і державний ринок нерухомості. Люди, які готові інвестувати, хочуть придбати акції власників, щоб отримати

контроль над контрольним пакетом акцій для подальшої зміни та наступної активної перепродажу або IPO. Максимізація прибутку компанії була основною метою класичної економічної теорії.

У сучасній економічній теорії однією з таких цілей для інвесторів є максимізація вартості компанії. Методичне вивчення аналізу інвестиційної привабливості компанії призводить до наступних висновків. Всі методи, розроблені у вітчизняній науці і за кордоном, в повній мірі мають недоліки і в деяких випадках призводять до різних результатів. Тому при розгляді підходів до оцінки інвестиційної привабливості з використанням системи фінансових показників або на основі фінансового та економічного аналізу слід зазначити, що ці підходи враховують внутрішні показники діяльності компанії і при їх оцінці виключають людський фактор, який може спотворити висновки. Комплексний підхід охоплює широкий спектр показників і коефіцієнтів і зводить розрахунок до одного інтегрального показника.

Однак можливим недоліком цього підходу розуміється як нинішній ефект неточності в оцінці експертами. Підхід, заснований на співвідношенні ризику і прибутковості, не враховує багато факторів, які можуть вплинути на прибутковість надалі, і в першу чергу не дозволяє аналізувати їх, оскільки це однофакторна модель - і це головний недолік. Крім того, цей підхід обмежений низкою нереалістичних передумов (податки, транзакційні витрати, непрозорість фінансових ринків не враховуються).

Підхід до витрат є центральним інструментом визначення інвестиційної привабливості компанії в зарубіжній практиці. Простота розуміння, логічна гармонія і відносна простота застосування дозволили такому підходу стати лідером у визначенні інвестиційної привабливості компанії. Для української реальності такий підхід є досить новим, оскільки фінансовий ринок був створений порівняно недавно. Через низьку інформаційну ефективність використання цього методу в деяких випадках досить складно. Існує ряд інших конкретних проблем, пов'язаних з використанням різних підходів до оцінки інвестиційної привабливості компаній [14, с. 81].

У разі відсутності єдиного терміна інвестиційної привабливості та у разі відсутності розумного аргументу на користь інвестиційної привабливості для різних типів показників. Висвітлення різних проблем взаємодії взаємопов'язаних інтересів учасників інвестиційного процесу з їх економічних питань. Однією з найбільш необхідних труднощів, які необхідно вивчити в даний час, є відсутність єдиного розуміння системи якісних і передбачуваних факторів, які мають на увазі аргументацію інвестиційної привабливості компанії в цілому.

У досліджуваній і доступній літературі, а також в матеріалах, опублікованих в Інтернеті, які позиціонуються як джерела і в той же час стосуються оцінки інвестиційної привабливості виробництва, на основі кількісних, а в деяких випадках і якісних факторів. Ці знання не дозволяють нам враховувати все співвідношення фінансових, економічних, виробничих і маркетингових характеристик аналізованої компанії, що призводить до непотрібних помилок в аналізі, а іноді і до недостовірних висновків.

У доступній зарубіжній літературі з управління інвестиціями можна проаналізувати тільки аспекти теоретичної послідовності інвестицій, а також так звані технології подвійного зусилля, які являють собою метод формування об'єктивного розуміння досліджуваного об'єкта потенційного інвестиційного потоку. Практичні методи, використовувані в практиці різних фірм з хедлайнерів західних компаній і професійних консалтингових фірм, є комерційною таємницею, на яку ніяк не звертає уваги наукове співтовариство і яка недостатньо орієнтована на їх використання в Україні.

У будь-якому випадку наукова і практична значимість цієї проблеми дуже актуальна в наш час, а також потребує детального вивчення для отримання об'єктивних даних про поточний стан вітчизняних компаній і модернізації їх привабливості з точки зору інвестицій для вітчизняних та іноземних інвесторів.

Багато з представлених проблем не втратять своєї актуальності в розглянутому майбутньому, оскільки, згідно з офіційною статистикою, Україна відноситься до країн, що розвиваються, а розвиток основних показників, таких

як народжуваність, Виробництво та екологічність необхідні, ефективність роботи, оборонна промисловість.

1.3. Порядок управління інвестиційною привабливістю підприємства

Одним з найбільш важливих і відповідальних етапів інвестиційного процесу є вибір об'єкта, в який будуть вкладені інвестиційні ресурси. На вибір об'єкта інвестицій в першу чергу впливає така економічна категорія, як інвестиційна привабливість.

Термін “інвестиційна привабливість” з'явився в економічній літературі і став дуже актуальним в дев'яностих роках. У зв'язку з початком процесів приватизації обговорювалася проблема доцільності інвестування в ту чи іншу компанію, тобто вибір найбільш привабливих компаній для інвесторів.

Інвестиційна привабливість компанії - це фінансово-економічний показник, заснований на аналізі якісних і кількісних показників діяльності компанії. Цей показник включає в себе оцінку зовнішнього і внутрішнього середовища компанії, її позиціонування і потенціалу. Зрештою, показник інвестиційної привабливості безпосередньо впливає на рішення інвестора. Важливо відзначити, що цей показник не зводиться до певного числового значення, оскільки він охоплює багато аспектів діяльності організації.

Так як інвестиційна привабливість включає в себе різні якісні та кількісні показники, компанії стає все важче аналізувати і підтримувати кожен з них (показників) на високому рівні. Крім того, компанія може випустити з уваги деякі проблеми, які недооцінюють її привабливість. Для виявлення таких "слабкостей" і розробки методів їх усунення контролюється інвестиційна привабливість компанії.

Розглянемо інтерпретації концепції інвестиційної привабливості компанії в науковій літературі. Загальне розуміння досліджуваної категорії полягає в наступному: інвестиційна привабливість компанії є економічною характеристикою здійсненності інвестицій.

Управління інвестиційною привабливістю компанії включає в себе ряд заходів з оцінки поточної інвестиційної привабливості, а також розробку методів її поліпшення. Щоб приступити безпосередньо до аналізу діяльності компанії, необхідно враховувати теоретичні аспекти і передумови, пов'язані з предметом цієї роботи, а також різні стратегії і підходи до оцінки інвестиційної привабливості компанії.

У сучасній інвестиційній літературі існує кілька основних стратегій аналізу інвестиційної привабливості компанії [6, с. 94]:

- оцінка ризику за фінансовими показниками;
- оцінка фінансово-економічних показників, у тому числі виробничих потужностей;
- оцінка ризику та прибутковості;
- комплексна порівняльна оцінка компанії;
- Оцінка компанії.

Ці підходи відображають потреби пасивних інвесторів, на яких буде заснована ця робота.

Звернувши увагу на розглянутих вище авторів, ми розглянемо специфіку кожного із запропонованих ними методів оцінки інвестиційної привабливості компанії.

Білих пропонує враховувати прибутковість акцій і порівнювати їх з іншими цінними паперами або іншими інвестиційними можливостями [13, с. 94]. Однак цей метод не здатний кількісно оцінити привабливість організації для інвестора, оскільки інвестиційна привабливість компанії не може бути виміряна кількісно.

Вчені пропонують враховувати термін кредитування і прибутковості капіталу [16, с. 95], однак найбільш актуальним для прямих або венчурних інвестицій. Автори також вказують на прибутковість виручки, балансовий прибуток, частку чистих оборотних коштів в оборотному капіталі і частку власних коштів у загальній сумі зобов'язань. У цьому випадку слід показник інвестиційної привабливості компанії як середньозважене значення зазначених

показників. Однак цей метод не впливає на інші важливі фінансові показники, на які звертають увагу сучасні інвестори.

Крилова та інші автори говорять про необхідність обліку ліквідності та фінансової стабільності компанії [14, с. 95], а також розрахунку коефіцієнтів прибутковості та виручки. У цьому випадку кожен розрахований показник порівнюється зі своїм еталонним значенням. Відповідно, інвестиційна привабливість буде вищою, якщо найбільша кількість показників відповідатиме їх нормативним значенням.

Також інвестиційна привабливість об'єкта розуміється як перевага інвестицій в цей об'єкт в порівнянні з іншими виходячи з інтересів інвесторів.

Існуючі підходи до визначення інвестиційної привабливості компанії можна розділити на чотири групи за такими критеріями:

- інвестиційна привабливість як необхідна умова розвитку компанії;
- інвестиційна привабливість як інвестиційна умова;
- інвестиційна привабливість як набір показників;
- інвестиційна привабливість як показник ефективності інвестицій [1, с. 8].

У першу групу входить інвестиційна привабливість компанії як стан її економічного розвитку, при якому інвестиції з високою ймовірністю можуть привести до задовільної прибутковості або досягти іншого позитивного ефекту в прийнятні для інвестора терміни.

Також інвестиційну привабливість підприємства слід визначати, як невід'ємну характеристику окремих підприємств - об'єктів майбутніх інвестицій з точки зору перспектив розвитку, обсягу продажів, ефективності активів, їх ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості.

До другої групи належить інвестиційна привабливість означає наявність таких інвестиційних умов, які впливають на переваги інвестора при виборі конкретного об'єкта інвестицій.

До третьої групи належить визначення: інвестиційна привабливість компанії - це сукупність економічних і фінансових показників компанії, що

визначають можливість отримання максимального прибутку за рахунок капіталовкладень з мінімальним ризиком.

В якості ряду показників інвестиційна привабливість розглядається також для якої це економічна категорія, що характеризує ефективність використання майна підприємства, його платоспроможність, фінансову стійкість, інноваційну здатність на основі підвищення рентабельності капіталу, техніко-економічний рівень виробництва, якість і конкурентоспроможність продукції.

Об'єктивна оцінка інвестиційної привабливості залежить від усіх показників, що характеризують фінансове становище, але перш за все від показників, що впливають на прибутковість капіталу, ціну акцій і розмір дивідендів [20].

Багато авторів наукових робіт дуже жорстко формулюють визначення інвестиційної привабливості, а це означає, що керівництво організації може використовувати наявні фінансові ресурси для максимізації результатів виробничої та господарської діяльності. Категорія інвестиційної привабливості більш обширна і повинна включати розширений спектр факторів, які безпосередньо впливають на неї.

Інвестиційна привабливість - це здатність компанії створювати умови для залучення інвестиційного капіталу і максимізувати прибутковість від його використання з мінімальними ризиками для інвестора.

Деякі економісти дуже тісно інтерпретують інвестиційну привабливість і розуміють її як оцінку структури власного і позикового капіталу і його розміщення між різними видами нерухомості або як оцінку ефективності використання власного і позикового капіталу, як аналіз платоспроможності та ліквідності. Інші фахівці визначають інвестиційну привабливість з точки зору доходу і ризику і розуміють під цією категорією наявність доходів від інвестиційних фондів з мінімальним ризиком.

Існує точка зору, прихильники якої ширше і точніше визначають економічну сутність інвестиційної привабливості і розуміють під цим терміном ряд об'єктивних характеристик, характеристик і можливостей, що визначають

потенційний платоспроможний попит на інвестиції. Це визначення дозволяє враховувати інтереси учасника інвестиційного процесу [3].

Критерій	Вид
За рівнями оцінювання інвестиційної привабливості	– Інвестиційна привабливість макrorівня (інвестиційна привабливість держави, регіону, галузі); – інвестиційна привабливість мікрорівня (інвестиційна привабливість сфери діяльності об'єкта інвестування, підприємства).
За факторами формування інвестиційної привабливості	– Абсолютна (інвестиційна привабливість, за якої між об'єктом інвестування та інвестором не існує ніяких перешкод); – відносна (інвестиційна привабливість, за якої між об'єктом інвестування та інвестором існують певні групи перешкод).
За періодом оцінювання	– Перспективна (інвестиційна привабливість підприємства можлива в майбутніх періодах за умови дотримання певних умов); – поточна (інвестиційна привабливість на даний момент часу (період оцінювання)); – потенційна (передбачає оцінювання з метою прогнозування інвестиційної привабливості на майбутнє).
За специфікою галузі	– Інвестиційна привабливість машинобудівних, авіаційних, транспортних підприємств; – інвестиційна привабливість будівельних компаній, торговельних підприємств.

Рис. 1.1. Вид и інвестиційної привабливості підприємства

Іноземні автори розглядають інвестиційну привабливість як один з факторів, що визначають інвестиційне рішення. Автор вважає, що інвестиційна привабливість компанії безпосередньо пов'язана з фазою її життєвого циклу. За словами Бланка, реальний процес оцінки інвестиційної привабливості зводиться до суб'єктивної оцінки того чи іншого інвестиційного об'єкта тим чи іншим інвестором залежно від того, які властивості об'єкта його цікавлять [40, с. 45].

На інвестиційну привабливість компанії впливають зовнішні і внутрішні чинники. Зовнішні фактори включають в себе:

- інвестиційну привабливість країни, регіон, в якому знаходиться компанія;
- привабливість галузі, до якої вона належить, вплив компанії на навколишнє середовище, розвиток транспортної інфраструктури

Внутрішні фактори включають: ринкове становище компанії, її виробничий потенціал, фінансове становище, інвестиційну цінність компанії, рівень управління компанією і рівень управління компанією [2].

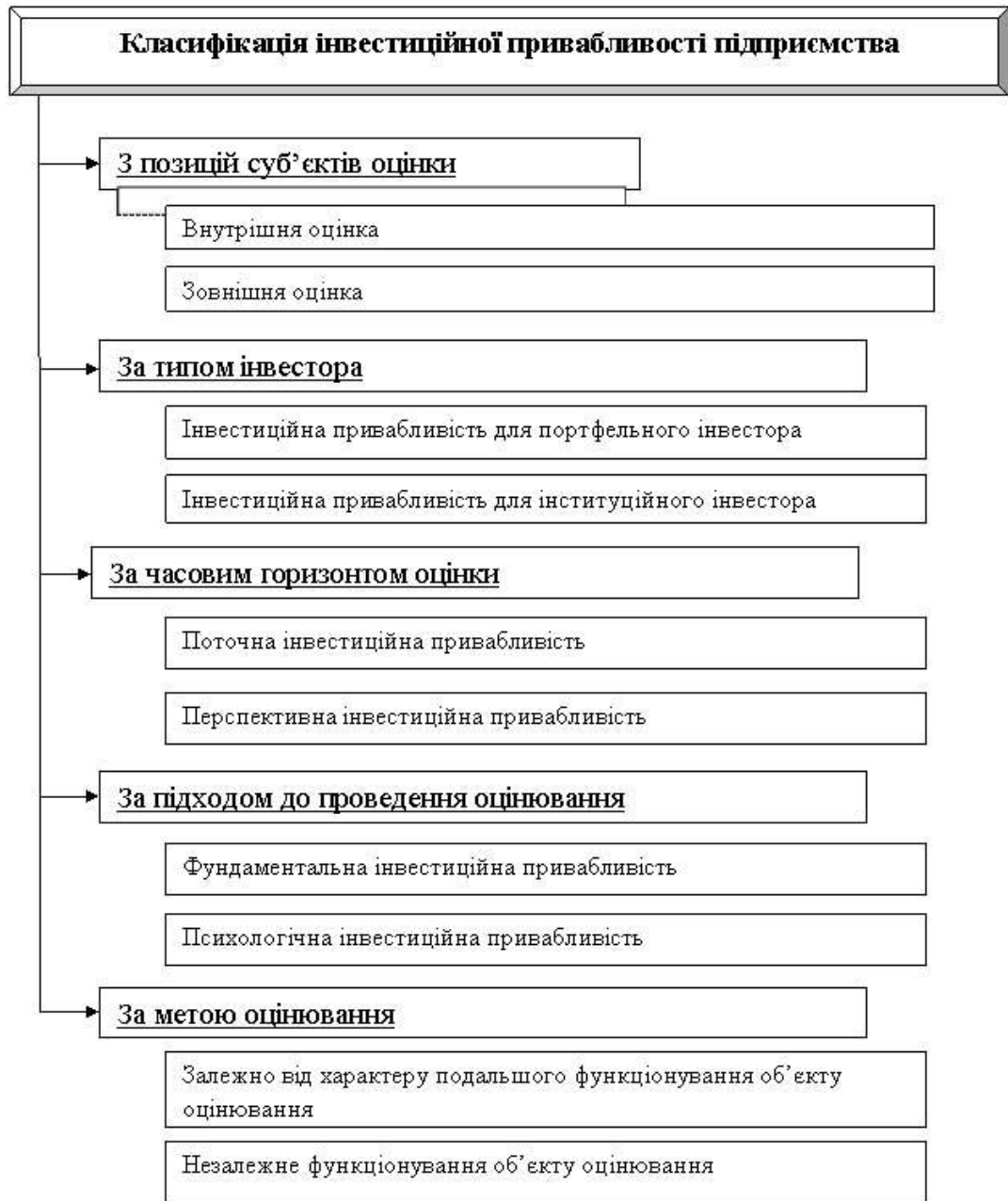

Рис. 1.2. Класифікація інвестиційної привабливості підприємства

Цінність компанії є важливим критерієм для інвестицій. Компанія, вартість якої збільшується за інших рівних умов, характеризується нижчими ризиками, пов'язаними з прибутковістю вкладеного капіталу, та підвищенням інвестиційної привабливості [5, с. 22].

Як видно з наведених вище інтерпретацій, немає єдиної думки щодо визначення інвестиційної привабливості компанії. Інвестиційна привабливість розглядається як передумова розвитку компанії, як передумова для інвестицій і як набір показників.

Найбільш поширеними точками зору на сутність інвестиційної привабливості є наступні:

- інтегральний показник життєздатності інвестицій;
- стан економічного розвитку компанії;
- інвестиційна умова, яка впливає на вибір об'єкта;
- здатність керівництва організації використовувати наявні фінансові ресурси для максимізації результатів виробничої та господарської діяльності;
- здатність компанії створювати умови для залучення вкладеного капіталу.

З цих точок зору слід відзначити найбільш повне, а саме розгляд інвестиційної привабливості як здатності компанії створювати інвестиційні умови; здатність керівництва організації ефективно використовувати наявні фінансові ресурси.

Більшість економістів використовують загальний підхід до оцінки інвестиційної привабливості компанії з точки зору її фінансового становища та ведення бізнесу. На наш погляд, інвестиційна привабливість характеризується не тільки фінансовим становищем, а й цінністю компанії (бізнесу), певним рівнем прибутковості і ризику, інвестиційною ефективністю, конкурентоспроможністю компанії, фазою її життєвого циклу, виробничим і технічним потенціалом.

На інвестиційну привабливість підприємства впливає велика кількість факторів, як незалежних від результатів господарської діяльності підприємства, так і безпосередньо залежних від них. Багато авторів відзначають залежність інвестиційної привабливості підприємства від зовнішніх і внутрішніх факторів.

Внутрішні фактори залежать від діяльності суб'єкта господарювання, тобто це фактори, на які він може впливати. До них відносяться: система управління підприємством; асортимент продукції, що випускається; фінансовий стан підприємства; диверсифікація виробництва; ступінь використання інноваційних рішень в технології виробництва; ступінь відкритості компанії, повнота і достовірність розкриття інформації у звітності; корпоративна

соціальна відповідальність організації і зовнішні фактори не залежать від господарюючого суб'єкта [14, с. 25]

До них відносяться: політичне і внутрішнє економічне середовище, економічні характеристики галузі, економічний потенціал регіону, система законодавчих норм.

Також ділять фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства, на внутрішні і зовнішні, але виділяє кілька інших параметрів, які пов'язані з ними. Зовнішніми чинниками він вважає інвестиційну привабливість країни, інвестиційну привабливість регіону та інвестиційну привабливість галузі.

Внутрішні фактори включають фінансовий стан, виробничі фактори, якість управління, інвестиційну та інноваційну діяльність, стабільність ринку, правові фактори.

Зовнішні фактори - це фактори, які не залежать від результатів господарської діяльності підприємства. До таких факторів належать:

- Інвестиційна привабливість території, яка включає в себе наступні параметри: політична та економічна ситуація в країні, регіоні, досконалість законодавчої та судової влади, рівень корупції в регіоні, розвиток інфраструктури, людський потенціал території. Рейтингові агентства (Standard&Poors, Moody's, Fitch, Експерт РА) займаються оцінкою інвестиційної привабливості держав і регіонів.

- Інвестиційна привабливість галузі, в тому числі: рівень конкуренції в галузі; поточний розвиток галузі; динаміка і структура інвестицій в галузь; стадія розвитку галузі.

Висновок до розділу I:

Під час написання першого розділу було розглянуто термін «інвестиційна привабливість підприємства», та можливості для його реалізації. З вищесказаного тексту, можна зробити висновок, що на сьогоднішній день,

сутність цього поняття, остаточно не визначена. Внаслідок цього, сутність та задачі цього поняття варіюють в залежності від потреб та бажань інвесторів.

В першому розділі було розкрито і уточнено, яка буває класифікація інвестиційної привабливості підприємства. При дослідженні різних методик для оцінки інвестиційної привабливості, було встановлено, це поняття немає загальноствановлених принципів характеристики та оцінки, за якими можна було б встановити інвестиційну привабливість підприємства. Різні підприємства в залежності від направленості роботи, початкових даних, та бажаного результату, можуть визначати інвестиційну привабливість підприємства, за допомогою власних систем характеристик, в залежності від специфіки направленості, та осередку діяльності.

Задля оцінювання інвестиційної привабливості підприємства з точки зору рейтингової системи, правильною і логічною структурою являється система «мета – засіб – результат». Така система позитивно впливає на якість управління інвестиційного рішення.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ»

ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ» - один з найбільших диверсифікованих вертикально інтегрованих виробників сільськогосподарської продукції на в центральній Україні. Основним напрямком діяльності ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ» є вирощування, а також переробка, зберігання і продаж сільськогосподарських зернових культур. Крім того, ТОВ "АГРОІНВЕСТ" займається вирощуванням олійних культур.

В даний час господарство є одним з найбільших за величиною виробником в Дніпропетровській області за площею оброблюваних земель серед представників сільськогосподарських компаній, акції яких котируються на фондовій біржі.

Стратегія комерційної діяльності групи ТОВ АПФ "АГРОІНВЕСТ" полягає в тому, щоб стати лідером з виробництва сільськогосподарської продукції в Україні. Ключові елементи стратегії компанії перераховані нижче:

Компанія завжди прагнула підвищити фінансову і операційну рентабельність і продовжує збільшувати прибуток, застосовуючи технологію безвідвального обробітку ґрунту на всіх оброблюваних землях, що призведе до значного зниження витрат на робочу силу і паливо в порівнянні з іншими сільськогосподарськими виробниками в Україні.

Компанія планує і далі розширювати банк оброблюваних земель за рахунок придбання прав на оренду землі в Дніпропетровській області, особливо на територіях, розташованих поруч із зерносховищами. У середньостроковій перспективі керівництво господарства планує розширити свої землі за рахунок покупки землі і придбання компаній, що володіють земельними ділянками,

приділяючи особливу увагу родючим ґрунтам, розташованим поруч з існуючими сільськогосподарськими угіддями.

Збільшення місткості зерносховищ поряд з розширенням банку оброблюваних земель. Компанія планує подальше збільшення місткості зерносховищ за рахунок придбання та будівництва елеваторів, пропорційно планованому розширенню банку оброблюваних земель. Керівництво вважає, що наявність складських приміщень дозволить компанії знизити витрати на логістику.

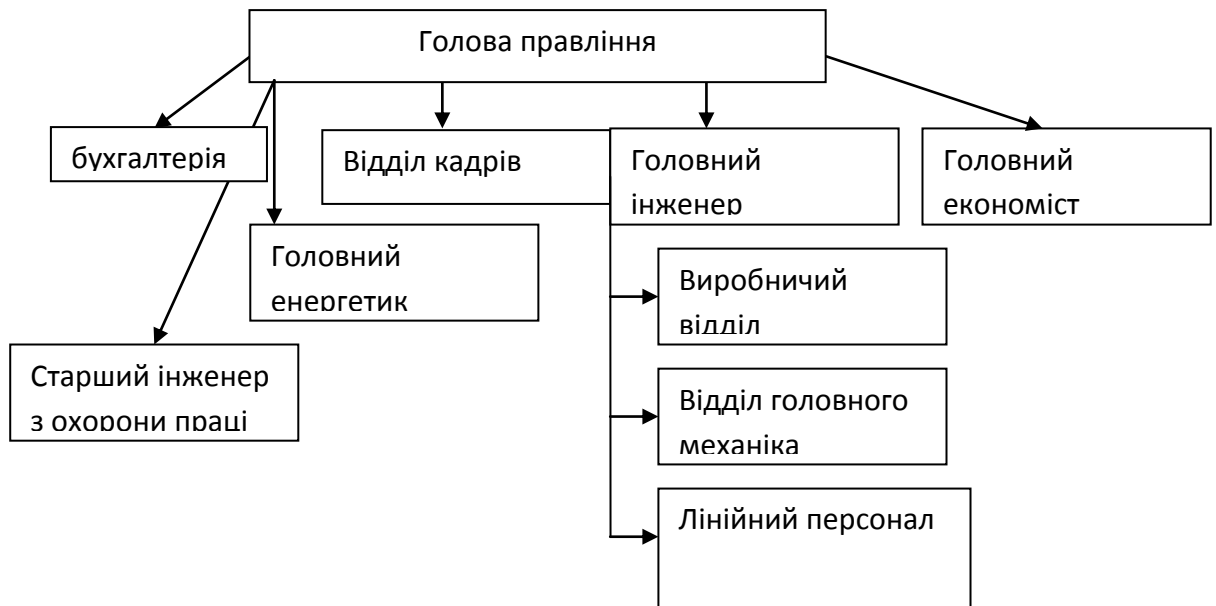
Компанія приділяє велику увагу корпоративному управлінню з метою досягнення західних стандартів. Рада директорів ТОВ АПФ "АГРОІНВЕСТ" відповідає за реалізацію і перегляд стратегії, а також за затвердження найбільш важливих фінансових документів групи компаній, включаючи річний бюджет і бізнес-план. Рада директорів, що складається з чотирьох членів, складається з двох незалежних невиконавчих директорів. Рада директорів збирається не рідше двох разів на рік.

Виробнича структура підприємства - являє собою форму організації виробничого процесу, тобто склад, кількість, взаємозв'язок та просторове розміщення виробничих підрозділів (цехів, відділів, господарств).

До факторів які визначають виробничу структуру підприємства відносять, характер продукції, що виробляється, технологію яка використовується на підприємстві, масштаби виробництва, ступінь спеціалізації виробництва, форми кооперування з іншими підприємствами, ступінь охоплення життєвого циклу виробів. Структура підприємства ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ» графічно представлена на рис. 2.1. Рівень охорони праці в ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ» знаходиться на належному рівні.

Оперативне планування і управління є частиною загальної системи управління підприємством. На рівні підприємства оперативне управління здійснюється для вирішення фундаментальних питань видалення, заміни продукції, запущеної у виробництво, забезпечення зовнішніх поставок

комплектуючих, використання внутрішніх матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Рис. 2.1 Структура підприємства ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ»

Господарство спеціалізується в основному на вирощуванні зернових і соняшнику. Технологія вирощування цих культур організована відповідно до науково обґрунтованих агротехнічними вимогами. Організацію технологічних процесів виробництва продукції рослинництва здійснює начальник підрозділу, бригадир польової бригади, який організовує роботу своїх підлеглих, визначає обов'язки кожного з них, а також стежить за виконанням їх роботи, термінами виконання, стежить за їх роботою і результатами їх діяльності; а також агронома, який визначає якою має бути посівна площа для різних культур, норму її висіву, організовує систему сівозмін, терміни посіву культур і терміни їх збору, визначає, скільки мінеральних і органічних добрив необхідно вносити під різні культури.

Сучасна екологічно безпечна, ресурсно- та енергозберігаюча технологія обробітку соняшнику передбачає комплексне та постійне своєчасне виконання відповідних механізованих операцій для створення оптимальних умов для розвитку та росту рослин протягом вегетаційного періоду.

У Лісостепу високі врожаї соняшнику виходять при його розміщенні після озимої пшениці та ячменю. Наявність елементів мінерального живлення в ґрунті в оптимальних пропорціях сприяє покращенню росту рослин і поліпшенню якості насіння. Соняшник дуже вимогливий до поживного режиму ґрунтів, особливо засвоює багато кальцію.

Головне у всіх областях вирощування соняшнику в Україні - це покращена зимова обробка. Інтервали між очищенням і останньою очищенням і оранкою повинні бути такими, щоб бур'яни встигли прорости. Передпосівна обробка ґрунту полягає в ранньому закритті вологи і подальшої культивації.

Врожайність соняшнику залежить від терміну збирання, який визначається ступенем стиглості і вологістю насіння. Для збирання врожаю використовуються зернозбиральні комбайни John Deere серія W зі спеціальними пристроями AZ10688 або AZ10689 і універсальними ПУН-5 для дроблення і розкидання стебел по полю.

При вирощуванні ячменю використовується зяблева обробка ґрунту. Через 12-14 днів проводять оранку. Проводиться передпосівна обробка ґрунту з боронуванням. Ячмінь висівають в ранні терміни. Якщо посівний шар ґрунту недостатньо зволожений, поле накочують відразу після посіву. Збирання врожаю ячменю проводиться у фазі воскової стиглості. Вирощування цих культур можливо за наявності земельних ресурсів, дослідження яких здійснимо в табл. 2.1.

В досліджуємому підприємстві змін в складі і структурі земельного фонду за 2018 р. - 2020 р. не відбулося. Площі, які орендуються підприємством знаходяться в середньостроковій оренді і змін в складі не було. Відбулися зміни по землезабезпеченості, так як зросла на 10% кількість робітників, відповідно землезабезпеченість сільськогосподарськими угіддями і ріллею знизилася на 9,1%.

В цілому в досліджуваному господарстві незмінність площ свідчить про стабільність його взаємовідносин з основними орендодавцями.

Таблиця 2.1

Динаміка складу земельного фонду, землезабезпеченість господарства

Показники	2018		2019		2020		2020 у % до 2018
	тис. га	%	тис. га	%	тис. га	%	
Загальна земельна площа	12800	100	12800	100	12800	100	100
в т.ч. сільськогосподарські угіддя	12650	98,8	12650	98,8	12650	98,8	100
із них: рілля	12650	98,8	12650	98,8	12650	98,8	100
Інші угіддя	150	1,2	150	1,2	150	1,2	100
Площа посівів, га	12650	-	12650	-	12650	-	100
Питома вага посівів в площі ріллі, %	-	100	-	100	-	100	-
Коефіцієнт с. – г. освоєння землі	1	-	1	-	1	-	100
Коефіцієнт розораності землі	1	-	1	-	1	-	100
Припадає на одного робітника: - сільськогосподарських угідь	126,5	-	120,5	-	115,0	-	90,9
- ріллі	126,5	-	120,5	-	115,0	-	90,9

Наявність та розмір земельних угідь впливає на спеціалізацію господарства, розрахунок якої представлений в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Структура товарної продукції підприємства

Види продукції	2020		В середньому за період 2018-2020 р.	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Зернові, всього	38,46	41,4	37,45	40,1
В тому числі: озима пшениця	34,28	36,9	34,65	37,1
ячмінь	4,18	4,5	2,8	3,0
Соняшник	36,7	39,5	37,83	40,5
Озимий ріпак	14,77	15,9	15,78	16,9
Інша продукція рослинництва	2,97	3,2	2,34	2,5
Разом по господарству	92,9	100,0	93,4	100,0

В господарстві за останні три роки не змінилася, вона формується за рахунок двох груп культур – зернових і олійних, які вирощуються в господарстві останні не лише три роки, а й десятиліть. Виробничий напрямок в господарстві олійно-зерновий.

В табл. 2.3 розглянемо використання в господарстві виробничих засобів, таких як основний капітал та оборотний капітал.

Таблиця 2.3

Ефективність використання виробничого капіталу

Показники	2018	2019	2020	2020 у % до 2018
Вартість основних засобів, тис. грн.	41826,7	39568,9	42599,6	101,8
Вартість оборотних засобів, тис. грн.	74569,6	79856,9	84569,9	113,4
Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	89899,5	97586,5	92901,4	103,3
Капіталооснащеність, тис. грн.	330,6	312,8	336,8	101,9
Капіталоозброєність, тис. грн.	418,3	376,8	387,3	92,6
Продуктивність основного капіталу, грн.	2,1	2,5	2,2	104,8
Капіталомісткість, грн.	0,48	0,4	0,45	93,8
Коефіцієнт обороту оборотного капіталу	1,21	1,22	1,1	90,9
Тривалість одного обороту оборотного капіталу, днів	302	299	332	109,9
Матеріаловіддача, грн.	1,01	1,02	1,0	99,0
Матеріаломісткість, грн.	0,99	0,98	1,0	101,0
Припадає оборотних засобів на 1 грн. основних засобів, грн.	1,8	2,0	2,0	111,1
Норма прибутку, %	-0,2	0,5	-0,07	0,13 в.п.

Як бачимо вартість основного капіталу зросла на 1,8% з 2018 по 2020 р., вартість оборотного капіталу за цей період також зросла на 13,4%. Зростання вартісних показників виробничого капіталу з одночасним зростанням вартості товарної продукції вплинули на показники ефективності використання цих груп ресурсів. Так, продуктивність основного капіталу зросла на 4,8%, а відповідно капіталомісткість знизилася на 6,2%. Забезпеченість господарства основним капіталом зросла у відповідності до одиниці земельної площі на 1,9%, а стосовно озброєння господарства цим видом капіталу то він знизився на 7,4%.

Використання оборотних засобів в господарстві є не таким ефективним, як основним капіталом. Тривалість одного обороту оборотного капіталу зросла на 9,9% (30 днів), тобто погіршення використання цього ресурсу в господарстві. Підтвердженням цього є і зменшення матеріаловіддачі на 1%.

В господарстві в 2018 і 2020 рр. підприємство отримало за підсумками року збитки, що позначилося на нормі прибутку. В цих періодах результат був

негативним, однак тенденція є до зростання цього показника на 0,13 відсоткових пункти в 2020 р. відносно 2018 р.

Важливим ресурсом аналізу ресурсного потенціалу господарства є трудові ресурси, їх динаміку, стан та використання розраховані в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Стан використання трудових ресурсів в господарстві

Показники	2018	2019	2020	2020 у % до 2018
Загальна чисельність працівників, чол.	100	105	110	110,0
Відпрацьовано всього, тис. люд-год.	195,0	198,9	206,3	105,8
Відпрацьовано одним середньорічним працівником, люд-год.	1949,6	1894,5	1875,5	96,2
Нормативний річний запас праці, тис. люд-год.	192,5	202,1	211,8	110,0
Коефіцієнт використання робочого часу	1,01	0,98	0,97	96,0

Трудова активність працівників в господарстві знизилася на 3,8%, її зменшення відбулося щорічно. При цьому раціональність використання ресурсів також відповідно знизилася на 4%, що пов'язано з прискореним зростанням чисельності персоналу на 10% і зумовлено з певними прорахунками управлінського персоналу з загальною штатною кількістю персоналу господарства.

Робота менеджерів носить в основному ментальний характер. Результатом цієї роботи є рішення і дії керівника. Метою роботи менеджера є організація спільних зусиль команди, спрямованих на досягнення ефективних кінцевих результатів. Найбільш важливими особистісними якостями для менеджера є відданість роботі, вимогливість до інших, компетентність, професіоналізм, організаторські здібності, справедливість.

Керівник ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ» вміє добре планувати роботу, організовувати колектив, своєчасно приймає рішення, вміє тримати під контролем основні моменти під час роботи, сприяє професійному зростанню підлеглих, з інтересом ставиться до роботи, вміє заряджати людей своєю

енергією, знаходити спільну мову не тільки зі співробітниками, але і з рядовими працівниками, користується авторитетом в колективі.

У кожного фахівця, як і у директора ферми, є плани роботи на день, тиждень, місяць, квартал. Керівник веде робочий щоденник, в якому записуються плани на день, ділові зустрічі і поїздки. І плани також складаються на довгостроковий період, тому що для ефективного функціонування економіки та організованої роботи кожного підрозділу зокрема необхідно заздалегідь визначити плани роботи, продумати найбільш оптимальні варіанти і визначити подальші цілі підприємства.

Всі розглянуті ресурси – земля, виробничий капітал і праця – вплинули на результативні показники, які досягнуті в господарстві і розраховані в табл. 2.5 основні показники саме їх аналізують.

Таблиця 2.5

Основні показники економічної ефективності підприємства

Показники	2018	2019	2020	2020 у % до 2018
Припадає на 100 га с.- г. угідь, тис. грн.:				
- основних засобів	330,6	312,8	336,8	101,9
- виробничих витрат	712,3	766,8	735,2	103,2
Отримано на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.				
- валової продукції	366,8	398,4	411,1	112,1
- товарної продукції	710,7	771,4	734,4	103,3
- прибутку	-1,6	4,6	-0,8	-2,4
Отримано товарної продукції, грн. на:				
- 1 грн. основних виробничих фондів	2,1	2,5	2,2	104,8
- 1 грн. виробничих витрат	0,99	1,01	0,99	100,0
- 1-го робітника, тис. грн.	899,0	929,4	844,6	93,9
- 1 люд.-год.	461,0	490,6	450,3	97,7
Рівень рентабельності, %	-0,2	0,6	-0,1	0,1 в.п.
Норма прибутку, %	-0,2	0,5	-0,07	0,13 в.п.

В господарстві показники економічної ефективності мають різні тенденції розвитку. Так, ефективність використання і забезпеченість його основними засобами зростає відповідно на 4,8% і 1,9%. Окупність витрат не змінилася і була в 2018 і 2020 р. низькою – 0,99 грн. Продуктивність праці на одного

робітника і 1 люд.-год. знизилася на 6,1% і 2,3% відповідно. Слід при цьому враховувати, що саме значення виробленої продукції в розрахунку на одного працівника є високим і коливається за період 2018-2020 р. в діапазоні 844,6-929,4 тис. грн., тобто створюються сприятливі умови для використання праці робітників.

В 2018 і 2020 рр. господарство отримувало збиток, вона працювало неефективно. В ці два роки рівень збитковості склав відповідно 0,2 і 0,1 %.

2.2. Аналіз інвестиційно-фінансової діяльності підприємства

В сформованих умовах, наявному середовищі функціонування та розвиток підприємств на засадах раціональності і ефективності залежить значною мірою від вміння орієнтуватися та адаптуватися до цих умов середовища та швидко реагувати на зміни ринкової інфраструктури. У таких умовах впровадження та використання інструментів інвестиційної діяльності господарства виходить на перший рівень. Розглянемо фінансові результати діяльності підприємства ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ» за даними табл. 2.6.

Як видно з табл. 2.6 валовий прибуток підприємства у 2018 році по відношенню до 2020 року збільшився на 105 тис. грн.. Фінансовий результат від операційної діяльності зріс на 88 тис. грн., прибуток до оподаткування також збільшився на 105 тис. грн. Чистий дохід на підприємстві за 2020 р. збільшився, та склав 3001,9 тис. грн. по відношенню до 2018 р. Інші операційні витрати зменшились на 12,7% (1599 тис. грн.), інші операційні доходи – 12,8% (1611 тис. грн.). Собівартість реалізованої продукції зросла уповільнено порівняно з доходом від темпів реалізації, що призвело до збільшення на 3,2% і склала 2896,9 тис. грн.

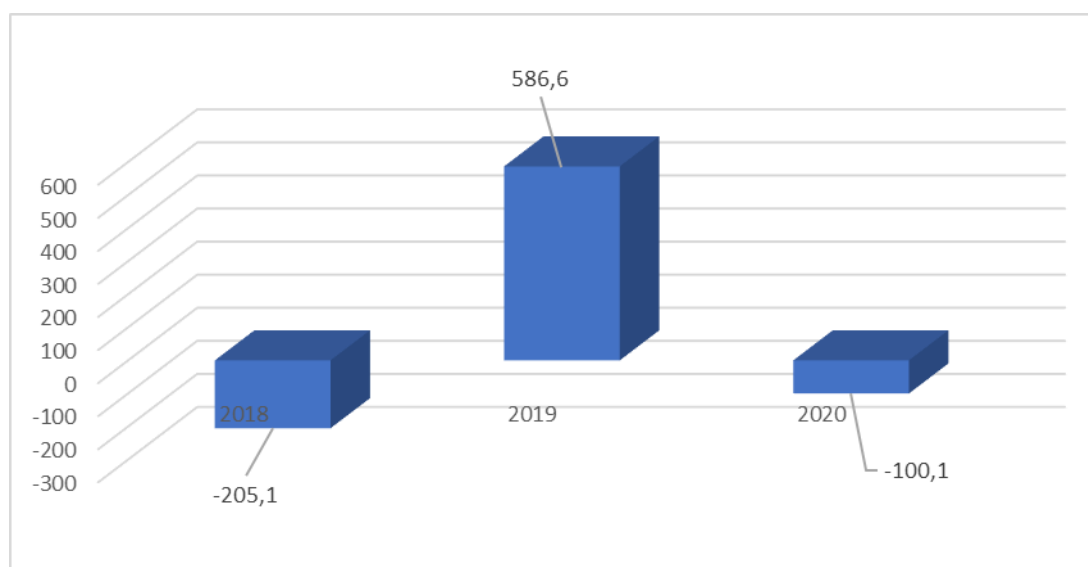
В цілому дані табл. 2.6, свідчать про незадовільні фінансові результати діяльності, які отримує господарство за досліджуємий період.

Таблиця 2.6

Фінансові результати діяльності ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ»

Показник	2018	2019	2020	2020 у % до 2018
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	89899,5	97586,5	92901,4	103,3
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	90104,6	96999,9	93001,5	103,2
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	-205,1	586,6	-100,1	+105,0
Інші операційні доходи, тис. грн.	12559	7689	10948	87,2
Адміністративні витрати, тис. грн.	1793	3301	4471	в 2,5 рази
Витрати на збут, тис. грн.	108	113	165	152,8
Інші операційні витрати, тис. грн.	12600	7609	11001	87,3
Фінансові результати від операційної діяльності, тис. грн.	-241,1	666,6	-153,1	+88,0
Інші фінансові доходи, тис. грн.	-	-	-	-
Інші доходи, тис. грн.	36,0	25,6	53,0	в 2 рази
Фінансові витрати, тис. грн.	-	-	-	-
Прибуток до оподаткування, тис. грн.	-205,1	692,2	-100,1	+105,0
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	-205,1	586,6	-100,1	+105,0

Більш детально проілюструємо динаміку показнику чистого прибутку (збитку) на рис. 2.2.

Рис. 2.2 Динаміка чистого прибутку (збитку) ТОВ АПФ «АГРОІНВЕСТ», тис. грн.

На незадовільні фінансові результати вплинули як внутрішні чинники, так і зовнішні фактори. До яких можна віднести: непередбачувані фактори зовнішнього середовища; низька координація дій між різними структурними підрозділами підприємства; невідповідність наявної кваліфікації персоналу необхідної для реалізації виробничих функцій та неефективність існуючих інформаційних систем моніторингу зовнішнього середовища.

Дослідимо структуру та динаміку фінансового стану підприємства за допомогою порівняльного аналітичного балансу. Масштаб інвестиційної діяльності, вплив на інвестиційну активність та відповідно посилення конкурентної сили господарства на ринку можливо досягти, якщо забезпечується зростання ринкової вартості господарства, підвищуються показники, що розкривають ефективність за різними її видами та відповідно досягаються високі темпи розвитку. З цією метою проаналізуємо за допомогою порівняльного аналітичного балансу показники структурної динаміки інвестицій та джерел коштів підприємства за період досліджень.

Результати такого аналізу відобразимо у табл. 2.7 та табл. 2.8.

Таблиця 2.7

Аналітичне групування і аналіз статей активу балансу

Актив балансу	2018		2019		2020		2020 у % до 2018
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
1. Майно – всього	68097	100	67889	100	67330	100	98,9
1.1. Імобілізовані активи	37126	54,52	34189	50,36	33907	50,36	91,3
1.2. Оборотні активи	34627	45,48	33700	49,64	33422	49,64	96,5
1.2.1. Запаси	23153	34,00	23917	35,23	23047	34,23	99,5
1.2.2. Дебіторська заборгованість	2819	4,14	4277	6,3	3568	5,3	126,6
1.2.3. Грошові кошти	4998	7,34	5506	8,11	6807	10,11	136,2

З даної табл. 2.7, отримані дані, свідчать, що по відношенні 2018 р. з 2020 р. більша частка оборотних засобів припадає на оборотні активи. В їх складі найбільшу питому вагу займають запаси – 23000 тис. грн. (34%). Як видно частка грошових коштів коливається в діапазоні 7-10%, що є наслідком так

званого «чищення» балансу, а саме: звільнення від неефективних зв'язків з іншими суб'єктами, то це не означає поступове згортання діяльності підприємства і втрати платоспроможності.

Також спостерігаємо помірні розміри дебіторської заборгованості, це нам показує, що підприємство використовує стратегію надання споживачам товарів, пов'язаних з продукцією, і таким чином ділиться з ними частиною свого доходу. За рахунок чого відбулось зменшення іммобілізованих активів на 9,7%. Стосовно пасиву балансу то його розподіл розглянемо в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Аналітичне групування і аналіз статей пасиву балансу

Пасив балансу	2018		2019		2020		2020 у % до 2018
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
1. Майно – всього	68097	100	67889	100	67330	100	98,9
1.1. Власний капітал	38482	56,51	46239	68,11	36648	54,43	95,2
1.2. Залучений капітал	29683	43,59	21721	31,99	30750	45,67	103,6
1.2.1. Довгострокові зобов'язання	21083	30,96	14202	20,92	24104	35,80	114,3
1.2.2. Короткострокові кредити і займи	552	0,81	115	1,07	103,0	1,49	18,7
1.2.3. Кредиторська заборгованість	8049	11,82	6789	10,0	5642	8,38	70,1

З даної табл. 2.8, можна зробити висновок, що загальна вартість майна яка дорівнює валюті балансу на початок і кінець періоду, порівнюючи з 2018 р. до 2020 р. зменшилась на 767 тис. грн. (1,1%). Зменшення майна підприємства відбулося в основному за рахунок залученого капіталу (3,6%)., при цьому частка власного капіталу підприємства зменшилася на 1834 тис. грн., а також за рахунок залученого капіталу на 1067 тис. грн. (3,6%). Участь короткострокових кредитів і займу підприємства відбулося зменшення в п'ять разів (залучати додаткові кошти не знадобилось), кредиторська заборгованість на кінець 2020 р. зменшилась на 30% і склала 2407 тис. грн. Проте довгострокові зобов'язання збільшились на 14,3% і склали 3021 тис. грн. Таким чином, підприємство майже вчасно розрахувалося з постачальниками та підрядчиками за виконані

роботи та отримані послуги. У бухгалтерському обліку визнання зобов'язань при придбанні підприємством матеріальних та нематеріальних цінностей, послуг здійснюється із дотриманням принципу відповідності. Саме у момент переходу права власності, який визначається, наприклад, умовами контракту, за відсутності одночасного розрахунку у грошовій формі з постачальниками та підрядниками виникають зобов'язання за отримані активи. Розглянемо стан кредиторської заборгованості на підприємстві, який представлений в даній табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Стан кредиторської заборгованості

Показник	2018	2019	2020	2020 у % до 2018
Розрахунки з кредиторами:				
– за товарами, роботи і послуги, строк сплати який не настав	3823,6	1543,1	2431,3	63,6
– за товари, роботи і послуги, не сплачені в строк	3382,62	974,6	2328,1	68,8
– по вексялям виданим	816,7	913,4	710,18	87,0
– по авансам одержаним	–	95,3	139,8	-
– з бюджетом	18,8	10,9	22,5	119,7
– по небюджетним платежам	–	–	9	-
– по страхуванні	6,16	0,85	-	-
– по оплаті праці	1,12	1,12	1,12	100,0
Розрахунок підприємствами з іншими кредиторами	–	3249,76	–	–
Всього	8049	6789	5642	70,1
1. Середня сума кредиторської заборгованості	7956,5	6613,2	8256,1	103,8
2. Період обертання кредиторської заборгованості	1	1	2	200,0
3. Коефіцієнт кредиторської заборгованості	1,96	1,89	1,63	83,4

Порівнюючи 2020 р. до 2018 р. можна говорити, що сума кредиторської заборгованості зменшилася на 29,9%. Негативна тенденція спостерігається по всіх статтях кредиторської заборгованості, крім заборгованості по вексялям виданим зменшились на 13%, з бюджетними платежами зросли 19,7% та по страхуванні в 2020 р. були відсутні. Відбулося збільшення швидкості

оборотності кредиторської заборгованості: коефіцієнт оборотності збільшився вдвічі і, відповідно, період обороту кредиторської заборгованості залишився без змін.

Зменшення рахункової здатності (частини виручки, відлучена на погашення заборгованості) кредиторської заборгованості відбулося в основному за рахунок значного збільшення за статтею заборгованість учасникам по виплаті доходів, а також за статтями залученого капіталу.

Загалом, з аналізу кредиторської заборгованості можемо зробити висновок, що підприємство має задовільний стан розрахунків з кредиторами. Прострочена кредиторська заборгованість відсутня. Однак зменшення (негативна тенденція) підприємства, на умовах передоплати постачальниками та підрядниками, свідчить про погіршення загальної економічної ситуації та стану ринку, а також про платоспроможність конкурентів на локальному ринку.

Розглянемо стан дебіторської заборгованості на підприємстві, який представлений в даній табл. 2.10.

З наведеної табл. 2.10 порівнюючи 2018 р. до 2020 р. показав, що змін не відбулося, окрім: розрахунки з іншими дебіторами зросли майже вчетверо та товари, роботи і послуги, не сплачені в строк зросли вдвічі. Це свідчить, що заборгованість за продукцію, товари була погашена. Період інкасації дебіторської заборгованості зменшився на 31%. Зменшення цього показника є позитивним для підприємства. На підприємстві кошти, інвестовані в дебіторську заборгованість у 2020 р. перебували у обігу 12 разів, що є позитивним для підприємства.

Питома вага склала 5,3 в. п., це свідчить, що частина оборотних засобів підприємства зосереджена в розрахунках.

Господарство автономно, самостійно здійснює свою господарську і виробничу діяльність на принципах самоокупності та прибутковості. Підприємство має конкретні витрати на випуск продукції та її реалізацію.

Присутність індивідуальних витратів, відокремлення іншій частині вартості продукції – прибуток, а, отже, і відносного її виміру – рентабельності.

Таблиця 2.10

Стан дебіторської заборгованості

Показник	2018	2019	2020	2020 у % до 2018
Розрахунки з дебіторами:				
– за товарами, роботи і послуги, строк сплати який не настав	821	1235	1100	134,0
– за товари, роботи і послуги, не сплачені в строк	1037	1230	1701	164,0
– по вексялям отриманим	–	–	–	-
– з бюджетом	140	689	330	236,0
– з іншими дебіторами	821	3154	3131	в 3,8 рази
Всього	2819	4277	3568	126,6
1. Середня дебіторська заборгованість	1911,5	3518	7526,5	в 3,9 рази
2. Оборотність дебіторської заборгованості	27	19	12	44,4
3. Період інкасації дебіторської заборгованості	29	19	20	69,0
4. Питома вага дебіторської заборгованості в загальному обсязі активів, %.	4,14	6,3	5,3	1,16

Проаналізуємо показники рентабельності, які розглядаються інвесторами для прийняття рішень про вкладання капіталу як основні (табл. 2.11). Аналізуючи дані з табл. 2.11, порівнюючи з 2018 р. чиста рентабельність в 2020 р. збільшилась на 0,1 в.п.; чиста рентабельність власного капіталу – 0,2 в.п., це свідчить про те що підприємство поступово поліпшує використання свого майна. Рентабельність продажів зменшилася в порівнянні з рентабельністю минулого періоду. Дане збільшення відбулося під впливом підвищення цін на продукцію, що випускається. Зниження чистої рентабельності та рентабельність виробничо–комерційної діяльності відбулося в результаті значного збільшення собівартості, і перевищує темп зростання виручки.

Таблиця 2.11

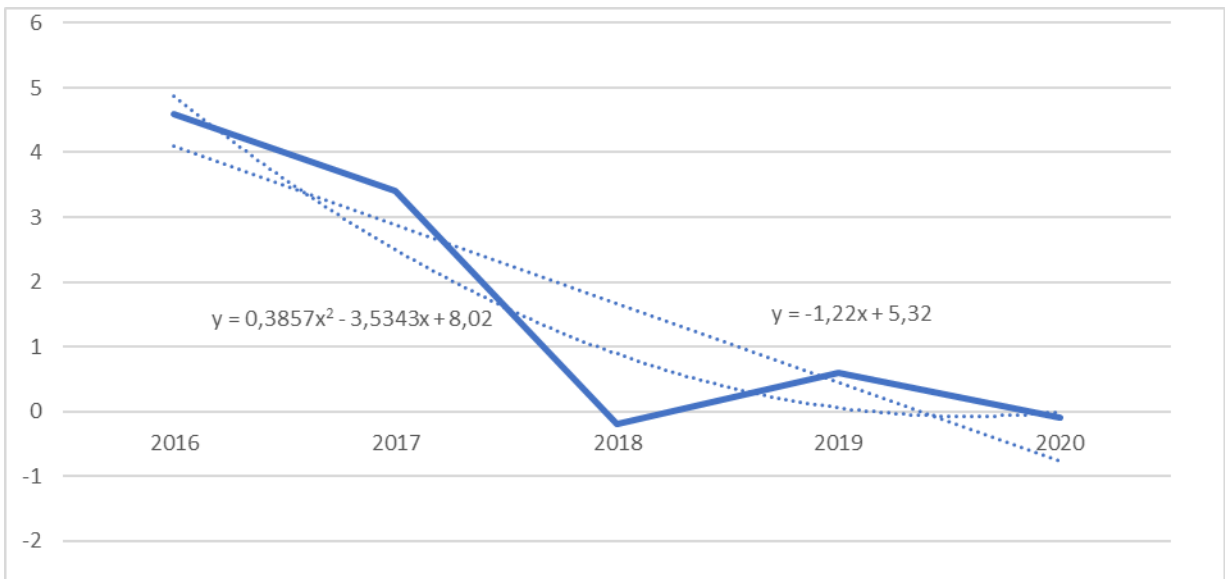
Динаміка показників рентабельності

Показник	2018	2019	2020	2020 до 2018, (+/-)
Чиста рентабельність	-0,2	0,6	-0,1	+0,1
Чиста рентабельність власного капіталу	-0,28	0,57	-0,08	0,2 в.п.
Рентабельність виробничо-комерційної діяльності	-0,10	0,11	-0,09	+ 0,01
Загальна рентабельність виробничого капіталу	-0,21	0,23	-0,27	- 0,06
Норма прибутку	-0,2	0,5	-0,07	0,13 в.п.
Чиста рентабельність продаж	-0,18	0,10	-0,19	-0,01

За результатами проведених розрахунків за певний період, можна сказати, що підприємство отримує економічний прибуток, тобто майже працює лише на покриття збитків. Норма прибутку зросла на 0,13 в.п., засвідчує, що використовується основний й оборотний капітал менш ефективно, але поступово поліпшується ситуація щодо цих активів.

Проаналізуємо у вигляді динаміки зміну показника чистої рентабельності діяльності в господарстві (рис.2.3).

На рис. 2.3 представлена загальна динаміка показника за 2016–2020 рр. чистої рентабельності виробництва, яка показала, що частина балансового прибутку припадає на 1 грн. виробничих витрат підприємства у 2015 р., склала 5,32%, таке збільшення пов'язано зі зростанням випуску товарної продукції і підвищенням цін на сировину, матеріали. Щорічне зниження рівня рентабельності склало 1,22 в.п. В 2019 р. (0,57%) спостерігаємо збільшення, на цей показник вплинули виручка від реалізації та собівартість продукції. Більш детально описує динаміку зміни показника чистої рентабельності графік параболічного тренду.

Рис. 2.3 Аналітичне вирівнювання чистої рентабельності, %

Отже, на основі цих розрахунків можна дійти висновку, що цей показник зазнав негативних змін і виробничі витрати не компенсувався чистим прибутком так як в 2016 р. Спадаюча лінія тренду нахилена правим кінцем вниз (а лівим – вгору), тобто представлена спадаюча лінія тренду, а це в свою чергу означає, що даний фінансовий інструмент в господарстві не відіграє покладеної на неї ролі.

2.3. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства

Найголовнішим завданням дослідження інвестиційної привабливості господарства є послідовний збір даних та вибір такої системи показників, яку можна було б більш ефективно використати для її оцінки. При оцінці інвестиційної привабливості слід брати до уваги приналежність суб'єкта господарювання. Це пов'язано з впливом галузевої специфіки на інвестиційний та фінансовий цикли підприємства, джерелами фінансування та ресурсним потенціалом. Для підприємств, що належать до однієї галузі економіки, доцільно провести порівняльну оцінку інвестиційної привабливості. Аналізуючи її, варто пам'ятати, що на нього впливають такі чинники, які не

мають оцінки (неформалізовані чинники): політичні та загальні економічні зміни, реорганізація промисловості, зміна форми власності, статусність та репутація керівництва підприємства тощо. Відповідно, методологія такого аналізу залежить від цілей, що стоять перед інвестором. Оцінка інвестиційної привабливості може здійснюватися як з точки зору результатів аналізу показників фінансового стану підприємства, так і з точки зору його виробничих можливостей. Оцінка інвестиційної привабливості з першої позиції традиційна і широко використовується в управлінні інвестиціями, з іншого боку, вона здійснюється в процесі аналізу об'єктів. Згідно з результатами аналізу, робиться висновок щодо абсолютного розміру та структури балансу, динаміки змін вартості активів підприємства, окремих позицій балансу підприємства в порівнянні з попередніми періодами, а також позитивних та негативних перспектив змін цих величин. Головну увагу приділено стану і структурі заборгованості підприємства строк погашення якої пройшов.

Розглянемо оцінку фінансової стійкості та структури капіталу на підприємстві, який представлений в даній табл. 2.12. Аналізуючи дані з табл. 2.12, порівнюючи з 2018 р. коефіцієнт незалежності зменшився на 0,11 та коефіцієнт фінансової стабільності на 0,24 це говорить про те, що фінансові ресурси, які використовує підприємство, неповно використовується, тобто не в повних можливостях.

Таке явище показує високий рівень фінансових ризиків. Відбувається збільшення коефіцієнта концентрації позикового капіталу на 0,25 та коефіцієнта структури залученого капіталу на 0,15 – варто зазначити, що залучення позикового капіталу може забезпечити зростання підприємству, тому підприємство працює стабільно в умовах використання запозичених коштів. Коефіцієнт фінансової залежності збільшився 1,57, така занадто висока залежність припускає, що рівень фінансових ризиків є значним для підприємства. Коефіцієнт маневреності власних коштів зменшився на 0,34 це говорить, що підприємство поки що не здатне своєчасно здійснювати поточні платежі, задовольняти потреби в ресурсах.

Таблиця 2.12

Оцінку фінансової стійкості та структури капіталу підприємства

Показник	2018	2019	2020	2020 до 2018, (+/-)
Коефіцієнт фінансової залежності	3,13	4,01	4,70	+ 1,57
Коефіцієнт незалежності	0,32	0,25	0,21	- 0,11
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,68	0,86	0,93	+ 0,25
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,47	0,29	0,23	- 0,24
Коефіцієнт заборгованості	2,13	3,46	4,36	+ 2,23
Показник фінансового лівериджу	-	0,45	0,66	+ 0,66
Коефіцієнт маневреності власних коштів	- 0,54	- 0,65	- 0,88	- 0,34
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	-	0,31	0,40	+ 0,40
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	1	0,69	0,60	- 0,40
Коефіцієнт структури залученого капіталу	-	0,13	0,15	+ 0,15
Коефіцієнт інвестування	0,13	0,41	0,15	+ 0,02

Показник фінансового лівериджу збільшився на 0,66 і дозволяє підприємству отримувати додатковий прибуток на власний капітал. Коефіцієнт інвестування у 2020 р. склав 0,15, це свідчить про невисоку надійність підприємства до інвестиційних процесів.

Оцінку фінансового стану господарства можна провести з урахуванням довгострокових та короткострокових перспектив. Якщо спочатку розглядати короткостроковий період як перспективу для аналізу критерієм оцінки фінансового стану господарства є його ліквідність та платоспроможність, тобто можливість своєчасного та повного погашення за короткостроковими зобов'язаннями. Термін «ліквідний» передбачає плавне перетворення майна в гроші. Ліквідність підприємства розглядаються як здатність перетворювати свої активи на гроші, щоб покривати всі необхідні платежі, які підлягають сплати. Ліквіднішою є готівка (або баланс рахунку балансу). Короткострокові інвестиції (цінні папери) це наступні найбільш ліквідні активи, оскільки вони

можуть бути швидко здійснені готівкою, якщо це необхідно. Найменш ліквідні поточні активи є запасами, тому що, щоб перетворити їх у гроші, ви повинні спочатку їх продати. Отже, під ліквідність будь-якого активу слід розуміти можливість перетворення його в гроші, а ступінь ліквідності визначається довжиною періоду, протягом якого відбувається це перетворення.

Розглянемо більш детально аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Динаміка ліквідності і платоспроможності господарства

Показник	2018	2019	2020	2020 до 2018, (+/-)
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,45	0,62	0,73	+0,28
Коефіцієнт швидкої (термінової) ліквідності	0,21	0,32	0,24	+0,03
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,07	0,07	0,13	+0,06
Коефіцієнт маневрування власних оборотних коштів	- 0,38	- 0,58	- 0,21	0,17
Частка оборотних коштів	0,51	0,59	0,60	+0,09
Частка виробничих запасів в поточних активах	0,78	0,73	0,65	-0,13

Аналіз ліквідності і платоспроможності господарства наведений в табл. 2.13, дані якої свідчать про те, що в цілому по господарству поточні активи перевищують його поточні пасиви як на початок (0,45) так і на кінець періоду (0,73), це свідчить про задовільний стан платоспроможності, адже оборотних активів в цілому достатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями. Однак, це веде до зниження довіри до господарства з боку кредиторів, постачальників, інвесторів і партнерів. Коефіцієнта абсолютної ліквідності склав 0,07 вказує на те, що господарства зможе вчасно погашати борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром. Відбулось зменшення частки виробничих запасів в поточних активах на 0,13 свідчить про те що господарства не вистачає основних засобів.

У економічних умовах ділова активність стає одним із ключових факторів успішного розвитку підприємства. Ділова активність проявляється в динаміці розвитку господарства, досягненні його цілей, ефективного використання економічного потенціалу. Для його оцінки використовуються як якісні критерії, так і кількісні показники. На якісному рівні вона може бути отримана в результаті порівняння діяльності цього господарства та пов'язаної з ним сфери капітальних надбудови. Стабільність фінансового стану господарства в умовах ринкової економіки багато в чому обумовлена його діловою діяльністю, яка залежить від широти ринків збуту продукції, її ділової репутації, ступеня реалізації плану основних показників господарської діяльності, рівень ефективності та стійкість економічного зростання. Розглянемо більш детально показники ділової активності господарства (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

Динаміка показників ділової активності господарства

Показники	2018	2019	2020	2020 до 2018, (+/-)
Показники оборотності активів	1,92	1,89	1,83	-0,09
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	7,41	8,88	9,27	+1,86
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2,05	2,41	2,40	+0,35
Коефіцієнт оборотності матеріально-виробничих запасів	8,67	7,24	7,48	-1,19
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	10,51	10,43	12,39	+1,88
Коефіцієнт оборотності основних засобів	2,74	3,11	3,53	+0,79
Коефіцієнт оборотності засобів	1,21	1,22	1,1	-0,10
Тривалість обороту у днях	302	299	332	30

Проаналізувавши табл. 2.14 спостерігається зменшення показника оборотності активів на 0,09 можна стверджувати, що сформований капітал при обертанні в процесі його господарської діяльності, суттєво не вплине. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зріс на 1,86, тобто

відбулося зростання суми заборгованості по поточним платежам, що надається підприємством. А ось коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, зріс на 0,35, що свідчить про розширення комерційного кредиту, що надається підприємством.

Підприємство ефективно використовує власний капітал, оскільки спостерігаємо збільшення коефіцієнта оборотності власного капіталу на 1,88. Коефіцієнт оборотності засобів зменшились, оскільки свідчить про те що підприємству не вистачає оборотних засобів. Тривалість обороту у днях порівнюючи зросла з 2018 р. до 2020 р. на 30 днів, що є підтвердженням цієї тенденції для господарства.

Висновки до розділу II.

ТОВ АПФ «Агроінвест» показники економічної ефективності мають різні тенденції розвитку. Ефективність використання і забезпеченість основними засобами зросла відповідно на 4,8% і 1,9%. Окупність витрат не змінилася і була в 2018 і 2020 р. низькою – 0,99 грн. Продуктивність праці на одного робітника і 1 люд.-год. знизилася на 6,1% і 2,3% відповідно. Слід при цьому враховувати, що саме значення виробленої продукції в розрахунку на одного працівника є високим і коливається за період 2018-2020 р. в діапазоні 844,6-929,4 тис. грн., тобто створюються сприятливі умови для використання праці робітників. В 2018 і 2020 рр. господарство отримувало збиток, вона працювало неефективно. В ці два роки рівень збитковості склав відповідно 0,2 і 0,1 %.

Аналіз показників рентабельності засвідчив, що отримання збитку в 2018 р. і 2020 р. вплинуло на зниження чистої рентабельності та рентабельність виробничо-комерційної діяльності, що відбулося в результаті значного збільшення собівартості і перевищує темп зростання виручки. Отже, підприємство отримує економічний прибуток, тобто працює лише на покриття збитків. Норма прибутку зросла на 0,13 в.п., засвідчує, що використовується основний й оборотний капітал менш ефективно, але поступово поліпшується ситуація щодо цих активів.

Господарство має високий рівень фінансових ризиків, про що свідчить зменшення на 0,11 коефіцієнта незалежності та коефіцієнта фінансової стабільності на 0,24 це говорить про те, що фінансові ресурси, які використовує підприємство, неповно використовується.

Аналіз ліквідності і платоспроможності господарства свідчить про слабкий стан платоспроможності. Однак, це веде до зниження довіри до господарства з боку кредиторів, постачальників, інвесторів і партнерів.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВОСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

3.1. Формування механізму управління інвестиційною привабливістю підприємства

Інвестиційна діяльність підприємств є однією зі складових всієї фінансово-господарської діяльності підприємств, оскільки в сучасних умовах неможливо домогтися успіху в бізнесі без довгострокового планування, розширення діяльності, розробки нових і вдосконалених продуктів, які вже виробляються, реалізації комерційно ефективних інвестиційних проектів, що поліпшують фінансовий стан і конкурентоспроможність господарюючого суб'єкта.

Слід зазначити, що кризові явища останніх років в економіці країни негативно вплинули на процеси інвестиційної діяльності, що, в першу чергу, обмежило доступ підприємств до інвестиційних ресурсів і подорожчання їх залучення з диверсифікованих джерел. У зв'язку з цим питання підвищення інвестиційної привабливості господарюючого суб'єкта для потенційних інвесторів займають важливе місце в процесі управління його інвестиційною діяльністю

ТОВ АПФ «Агроінвест» зберігає стабільне фінансове становище в кризових умовах функціонування, інші показники оцінки фінансового стану та результатів діяльності також позитивно характеризують перспективи підприємства. Однак високий і відносно стабільний рівень прибутковості не гарантує компанії високого рівня інвестиційної привабливості для сторонніх суб'єктів інвестиційного та фінансового ринку. Інвестор не оцінює підприємства окремо, він робить вибір серед інших.

У зв'язку з цим, а також з урахуванням того, що промисловість України має обмежену кількість гравців (виробників) на ринку, і вона володіє всіма

ознаками ринкової і монополістичної конкуренції, на рівень інвестиційної привабливості підприємства впливають фактори, що характеризують більшою мірою культуру і практику управління, ніж виробництво.

Система управління інвестиціями стикається з проблемами визначення ефективних факторів, що впливають на рівень інвестиційної привабливості підприємства, з урахуванням поточної ринкової ситуації, фінансово-економічного стану та поведінки інших гравців. Для вирішення цієї задачі може бути використаний метод економіко-математичного моделювання, зокрема, з використанням інструментів кореляційно-регресійного аналізу на основі панельних даних.

Вдосконалення процесу управління інвестиційною привабливістю компаній спрямовано на вирішення виявлених проблем управління інвестиційною привабливістю та враховує недоліки існуючих теоретичних та практичних підходів до управління інвестиційною привабливістю, насамперед відсутність всебічного аналізу (з використанням маркетингових інструментів) вимог інвесторів до інвестиційно привабливим компаніям, вивчення факторів інвестиційної привабливості, поведінка інвесторів та інших факторів, що впливають на інвестиційну привабливість, а також на те, як інвестори працюють з інвестиційною привабливістю., відсутність стратегічного планування, межі оцінюваної сфери факторів.

Реалізація процесу управління інвестиціями привабливість компаній вимагає не тільки виявлення та аналізу вимог інвесторів до інвестиційно привабливим компаніям, систематизації факторів інвестиційної привабливості, а й розробки алгоритму управління інвестиційною привабливістю, який показує послідовність дій компанії, яка потребує інвестицій у пошуку інвестора.

Алгоритм передбачає послідовну розробку і реалізацію заходів з вивчення і пошуку інвестора, складання інвестиційної пропозиції і координацію взаємних очікувань.

Процес управління інвестиційною привабливістю можна розглядати в двох аспектах. Перший відноситься до участі компанії, яка потребує інвестицій

в розвиток ринку товарів і послуг. У цьому випадку компанія, яка вивчає і прогнозує споживчий попит, моделює способи його задоволення за допомогою різних пропозицій продуктів.

У цьому сенсі компанія, яка керує своєю інвестиційною привабливістю, є однією з тем товарного ринку. Другий аспект стосується діяльності компанії на інвестиційному ринку, де працює ряд організацій, які можуть інвестувати в реалізацію інвестиційних пропозицій. Цей ринок є областю прямої участі компанії, що управляє своєю інвестиційною привабливістю, і інвестора, його прямих економічних інтересів.

Взаємодія цих двох аспектів вимагає координації інвестиційних можливостей компанії-предмета інвестицій і потреби в інвестиційному розвитку через інтереси потенційних інвесторів і кінцевих користувачів. У той же час впровадження процесу управління інвестиційною привабливістю включає маркетинг на товарному ринку і маркетинг на інвестиційному ринку.

Перший етап алгоритму (Крок 1) - це маркетинг на товарному ринку, включаючи оцінку конкурентоспроможності компанії.

Другий етап алгоритму (Крок 2) - визначити потребу в зовнішніх інвестиціях. Для реалізації маркетингової стратегії та досягнення конкурентоспроможності в рамках стратегії розвитку компанії розробляється інвестиційна політика, в якій описуються цілі витрачання коштів, обсяги і терміни залучення. Вивчаються власні інвестиційні можливості. Якщо у компанії є власні інвестиційні кошти, зовнішні інвестиції не потрібні. Якщо компанії потрібні зовнішні інвестиції, ми переходимо до наступного етапу.

Третій етап - маркетинг на інвестиційному ринку, в тому числі:

- аналіз інвестиційного ринку, вивчення вимог зовнішніх інвесторів до інвестиційно привабливим компаніям, вивчення процедури прийняття інвестором інвестиційного рішення (Крок 3). Він проводиться шляхом спостереження, опитування, експертних оцінок, аналізу вторинних джерел інформації та сегментації ринку;

- аналіз способів задоволення потреб зовнішніх інвесторів, вибір можливих категорій зовнішніх інвесторів (Крок 4). Виходячи з факторів інвестиційної привабливості, компанія повинна оцінити свою власну інвестиційну привабливість, щоб визначити способи задоволення потреб зовнішніх інвесторів і вибрати можливі типи інвесторів;

- розробка стратегії управління інвестиційною привабливістю, включаючи кроки 5-8.

Крок 5-формування "портрета" потенційного інвестора. Ґрунтуючись на оцінці власної інвестиційної привабливості, компанія визначає вимоги до того, який тип інвестора вона може задовольнити, і формує "портрет" потенційного інвестора. "Портрет" інвестора включає в себе: суму інвестицій, які інвестор готовий інвестувати, термін дії інвестицій, ставлення до ризику, інвестиційні інструменти, суму очікуваної віддачі від інвестицій та інвестиційні цілі.

Крок 6-визначення відповідності інвестицій привабливості для вимог інвесторів. Результати оцінки факторів інвестиційної привабливості порівнюються з критеріями факторів інвестиційної привабливості певного типу інвесторів. Якщо компанія відповідає вимогам інвесторів до всіх або ряду факторів інвестиційної привабливості, наступним кроком є розробка інвестиційної пропозиції компанії.

У разі недотримання критеріїв оцінки факторів інвестиційної привабливості ми переходимо до кроку - розробка заходів для наближення показників ефективності компанії до вимог інвесторів. Потім вам потрібно переоцінити свою власну інвестиційну привабливість (Крок 4) і послідовно виконайте кроки 5 і 6.

Крок 7-Розробка інвестиційної пропозиції з урахуванням вимог потенційного інвестора. В інвестиційній пропозиції необхідно зосередитися на найбільш важливих факторах інвестиційної привабливості для цього типу інвестора.

Крок 8-Розробка та реалізація програми зі зв'язків з інвесторами. Компанія починає активно впливати на потенційного зовнішнього інвестора,

щоб дізнатися про себе і спонукати інвестора вибрати цю компанію в якості об'єкта інвестицій.

При формуванні програми взаємин з інвесторами доцільно розробити інформаційну стратегію і тактику; оцінити лояльність (лояльність) акціонерів, фінансових експертів, інвесторів до конкретної компанії, сектору економіки, галузі, в якій працює компанія; розробити і провести ряд спеціальних заходів для певних цільових і контактних груп інвесторів, фінансових аналітиків, представників впливових ЗМІ (презентації, конференції, брифінги, виставки, ярмарки, публікації про діяльність компанії).

Тактика маркетингових відносин з інвесторами може включати наступні види інформаційної підтримки: інформаційно-аналітичні послуги для інвесторів,

у тому числі на їх прохання; моніторинг правової та адміністративної бази. Найважливішим напрямком тактики маркетингових відносин з інвесторами є робота з контактними групами (групами); інвесторами (корпоративними і приватними); діючими і потенційними акціонерами; фінансовими і фондовими аналітиками; брокерами, бухгалтерами, банкірами, тобто інвестиційними консультантами.

Включення керівництва в питання відносин з інвесторами забезпечує постійний, чіткий і повний потік інформації для інвесторів. У той же час важливо, щоб питання відносин з інвесторами розглядалися як найважливіший фактор при формуванні стратегії діяльності організації.

Особливістю програми зі зв'язків з інвесторами є пряма орієнтація на інвесторів. Швидкий розвиток інформаційних технологій та інші фактори ускладнюють вибір інвестиційного проекту та надають безліч інвестиційних можливостей. Одним з факторів привабливості інвестицій є надання чіткої, чіткої і точної інформації всім інвесторам.

3.2. Шляхи вдосконалення управління інвестиційною привабливістю підприємства

Для того щоб підвищити інвестиційну привабливість компанії, необхідно усунути всі негативні і негитивні аспекти її діяльності. Перш за все, звернемо увагу на розраховані раніше фінансово-економічні показники.

Почнемо з дивідендних виплат компанії. Цей показник безпосередньо залежить від прибутку, яку компанія отримує за рік. Якщо її справи погіршуються, то сума виплат зменшується. Тому в цьому випадку Агроінвесту слід переглянути свою цінову або продуктову політику. Так як потрібно прагнути до збільшення прибутку. Це можна зробити, випустивши додаткові продукти, такі як нові мобільні додатки або програмне забезпечення для сектора B2C. В даний час компанія випустила невелику кількість власної продукції, хоча її потужності дозволяють їй робити більше. Можливості для максимізації прибутку будуть обговорюватися далі.

Наступний показник, який слід враховувати, - це EPS. Він заснований на тому ж прибутку компанії за звітний період, яка спрямовується на дивіденди. Виплати за привілейованими акціями віднімаються з цього прибутку, але у Агроінвест таких акцій немає, тому в даному випадку показник розглядається як приватний прибуток за звітний період і кількість акцій в обігу. Цей показник можна збільшити двома способами: збільшенням прибутку за період або зменшенням кількості акцій.

В даний час значення показника є конкурентоспроможним, єдина причина, по якій на нього варто звернути увагу, - це його зниження в порівнянні з попереднім роком. Але зі збільшенням прибутку компанії і поточною політикою в області викидів вона знову повернеться до свого колишнього значення.

Знижувати показники P/A і P / E компанії економічно не вигідно, так як при більш низькій ціні за акцію знижується ринкова капіталізація компанії. Але важливо показати на психологічному рівні, що акції компанії не переоцінені і у них є перспективи подальшого зростання, так як були випадки з більш високою

переоцінкою. Для цього необхідно поліпшити інші показники і надати інформаційний привід для спокою інвесторів.

Однак ми бачимо, що у компанії неоднозначна позиція по коефіцієнту поточної ліквідності, так як він відстає на 50% від нормального значення, прийнятого в західній моделі. Компанія повинна збільшити свої оборотні активи або скоротити короткострокові зобов'язання. Для цього ви можете скоротити кількість коротких позик на користь довгих або випустити власні довгострокові облігації.

Одним з методів може бути покупка цінних паперів, які забезпечать більш високу короткострокову прибуток. У цьому випадку компанія може розглянути країни, що знаходяться в стані кризи, але економіка яких демонструє хороші інвестиційні показники, наприклад, Польщу. При грамотному підході тільки на різниці в ціні акцій можна було отримати близько 40% за три місяці. Звичайно, існують зовсім інші ризики, які необхідно враховувати в окремому дослідженні.

Агроінвест може розглянути можливість інвестицій у структурні продукти, похідні фінансові інструменти та пайові інвестиційні фонди, що також може сприяти збільшенню обсягу оборотних активів [49, с. 91].

Що стосується загального показника прибутковості, то, незважаючи на його позитивне значення, компанії все ще необхідно його покращувати. За цим показником вони судять про недостатньо високу рентабельність. 5% - нормальне значення для важкої промисловості, але в телекомунікаційній галузі цей показник може становити близько 10%. В цьому випадку знову виникає необхідність збільшення прибутку, але і тут допоможе зниження витрат, так як в знаменнику використовується виручка.

Наступним проблемним показником стала рентабельність продажів, що свідчить про неефективність цінової політики компанії. ТОВ АПФ "Агроінвест" отримує 6,10% прибутку від продажу своїх послуг і послуг. Щоб підвищити цю цінність, компанії необхідно переглянути як свою цінову політику, так і витрати, пов'язані з впровадженням послуг і сервісів.

При поточному значенні ROE (16,66%) власники можуть подумати про альтернативні способи вкладення грошей, які принесуть більший дохід. Однак для цього їм доведеться або розглянути варіанти іноземних інвестицій, які забезпечують більш високий прибуток, або інвестувати в місцеві фінансові інструменти, але з високим рівнем ризику.

Для країн ЄС це досить гарне значення, але в порівнянні з попереднім періодом воно погіршилося. Цей фактор може бути сприйнятий власниками та інвесторами по-різному, в тому числі негативно, тому краще повернути вартість на колишній рівень. Тут також є два варіанти: збільшити чистий прибуток або знизити вартість власного капіталу. Вартість власного капіталу розраховується на основі CAPM, тому єдиним способом зменшити цю позицію може бути зниження показника β . Для цього компанія повинна бути менш схильна до змін ринку [14, с. 81].

Показник рентабельності інвестицій знизився на 40% і становить 5,43%. Це означає, що з однієї одиниці активів компанії виходить 5,43 одиниці прибутку. Щоб поліпшити цей показник, Ви також можете збільшити свій чистий прибуток. Збільшення операційного прибутку матиме позитивний вплив на базову рентабельність активів, яка також знаходиться на низькому рівні і погіршилася в порівнянні з минулим роком.

Крім того, Агроінвесту слід звернути увагу на показники ROCA, RONA і ROFA, які погіршилися на 40-50%. Для кожного з них важливо збільшити чистий прибуток компанії. Іншими варіантами можуть бути тільки зниження вартості оборотних активів за першим показником, зменшення власного і позикового капіталу за другим і зниження середньої вартості основних засобів та інших необоротних активів за останнім. Однак ці варіанти можуть виявитися не такими придатними, як збільшення прибутку.

Наприклад, зменшення оборотних активів негативно позначиться на CLR, тому цей метод розглядатися не буде. Зменшення власного і позикового капіталу негативно позначиться на вартості компанії. Згідно з останнім варіантом збільшення показника ROFA, ви можете подумати про зниження

вартості основних засобів, наприклад, по можливості зменшивши площу робочого простору. Ви також можете знайти дешевшу альтернативу або скоротити фінансові вкладення.

Для того щоб формалізувати остаточні рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості компанії на основі фінансових показників, ми узагальнюємо наведену вище інформацію [50, с. 71].

З точки зору корпоративного управління компанії, Агроінвест привабливий для інвесторів, так як компанія публікує великий обсяг інформації про свою діяльність, повідомляє про будь-які невідповідності нормам корпоративного управління в регіоні, незважаючи на незначність цих невідповідностей. Саме тому ми можемо сказати, що компанія може нічого принципово не змінювати у своїй системі корпоративного управління.

Єдине зауваження, яке може виникнути, полягає в тому, що є два члени ради директорів, які не були присутні на жодній зустрічі в 2018 році, а три незалежні члени ради директорів пропустили загальні збори акціонерів, де вони повинні були представляти інтереси акціонерів. Ніде не вказано, наскільки важливою була їхня роль на загальних зборах, але це могло негативно позначитися на ставленні деяких акціонерів до компанії, так як їх інтереси могли бути ущемлені або деякі питання не могли бути розкриті. У цьому випадку Агроінвест повинен був краще вирішити питання доступності інформації і з'ясувати рівень задоволеності акціонерів. Також у майбутньому варто звести до мінімуму випадки пропуску засідань членами Ради директорів.

ТОВ АПФ «Агроінвест» в основному необхідно зосередитися на збільшенні прибутку. Цього можна досягти за рахунок збільшення продажів або зниження витрат. Щоб дати рекомендації щодо зниження витрат, необхідно вивчити структуру витрат і витрат компанії, а також вникнути в галузеву специфіку бізнесу. Також необхідно провести окреме дослідження з цього питання, тому давайте розглянемо ще один популярний спосіб збільшення виручки. Маркетингові інструменти допоможуть в цьому напрямку.

Давайте розглянемо рекомендації по маркетинговому елементу діяльності компанії "Агроінвест". Як зазначалося раніше, компанія може використовувати свої ресурси для створення більшої кількості мобільних сервісів для секторів B2B і B2C. це допоможе збільшити виручку і прибуток компанії, а також збільшити її частку на ринку.

Як наголошується в дослідженні PWC, в ЄС слабо розвинена система підтримки клієнтів і зворотного зв'язку для великої кількості компаній. Також спостерігається низький рівень задоволеності споживачів послугами компаній. Все це наводить на думку зосередити увагу Агроінвест на цих аспектах, це підвищить лояльність споживачів до бренду компанії. Як наголошується в дослідженні, тільки 3% користувачів задоволені телекомунікаційними послугами.

Приділяючи більше уваги споживачеві, Агроінвест зможе зміцнити і поліпшити свої позиції на ринку. Таким чином, компанії необхідно підвищити рівень взаємодії зі своїми клієнтами, підвищити рівень сервісу в технічній підтримці, прискорити процес обміну відгуками зі споживачами і створити програму заохочення за будь-які досягнення. Це зробить компанію більш цікавою і доброзичливою, що позитивно позначиться на її іміджі і привабливості для інвесторів.

Агроінвест може проводити більш оригінальні рекламні кампанії. Як Ви знаєте, в країнах ЄС заборонено використовувати рекламні щити, плакати та інше. Люди менш сприйнятливі до реклами в порівнянні з іншими країнами, тому необхідно привертати увагу більш нестандартними способами.

Відповідно, компанії необхідно переглянути поточну стратегію щодо рекламних кампаній, можливо, найняти інших фахівців, які зможуть придумати і реалізувати нові цікаві ідеї. Зараз торгова марка компанії досить відома серед жителів регіону, звичайні рекламні повідомлення більше не спонукають до будь-яких дій щодо компанії, тому необхідний новий нестандартний підхід, який приверне увагу людей.

Таким чином, можна відзначити, що у компанії досить багато варіантів розвитку свого бізнесу, які також необхідно вивчити.

Узагальнимо пропозиції щодо маркетингового аспекту діяльності компанії ТОВ «Агроінвесту»:

- орієнтація на клієнта і лояльність клієнтів (поліпшення взаємодії з клієнтами, рівня обслуговування, технічної підтримки, прискорення процесу обміну відгуками з клієнтами, створення програм лояльності або стимулювання);

- проведення провокаційних та / або інноваційних маркетингових кампаній (перегляд поточних рекламних стратегій, генерація нових ідей, залучення нових фахівців);

Ці пропозиції повинні сприяти зростанню продажів і збільшенню прибутку компанії "Агроінвест", що в майбутньому позитивно позначиться на інвестиційній привабливості компанії.

Висновок до розділу III:

Розглянувши вихідні дані, були проведені дослідження, які дали змогу для обґрунтування, тих завдань що мають виконуватись в першу чергу, для максимально ефективного управління інвестиційною діяльністю підприємства ТОВ АПФ «Агроінвест». Зокрема були запропоновані заходи, для розвитку даного підприємства, та які підвищать рівень інвестиційної привабливості для вітчизняних та іноземних інвесторів. На інвестиційну привабливість підприємства можуть впливати багато факторів, як загальний стан в країні, кризи, макроекономічні чинники, незважаючи на це підприємство демонструє стабільне фінансове становище.

Для вдосконалення процесу інвестиційної привабливості підприємства було встановлено такий план виявлення та вирішення проблем управління інвестиційною привабливістю та врахування недоліків вже існуючих теоретичних та практичних підходів до управління інвестиційною

привабливістю. Був сформований алгоритм, що передбачає послідовну розробку і реалізацію заходів з вивчення і пошуку інвестора, складання інвестиційної пропозиції, алгоритм включає в себе 8 кроків.

Були запропоновані рекомендації, задля підвищення інвестиційної привабливості підприємства, та усунення негативних аспектів, які заважають подальшому росту і розвитку компанії, та знижують її привабливість серед інвесторів. Серед рекомендацій виділяємо , більшу клієнтоорієнтованість і лояльність по відношенню до них, залучення інноваційних методів для зацікавлення інвесторів для подальших інвестицій.

ВИСНОВКИ

На основі дослідження, проведеного у дипломній роботі, слід зробити наступні висновки.

Під інвестиційною привабливістю підприємства варто розуміти сукупність усіх внутрішніх та зовнішніх чинників його розвитку, кількісний вимір яких є прийнятним і задовольняє потреби потенційного інвестора. Інвестиційна привабливість підприємства як об'єкта інвестування є важливим показником, під яким слід розуміти його інтегральну характеристику з погляду наявного фінансового стану, можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки та інформаційної забезпеченості тощо.

Інвестиційну привабливість слід визначати як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись в залежності від: цілей інвесторів; виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; економічного розвитку підприємства у минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому економічного розвитку. Для визначення інвестиційної привабливості підприємства у практиці використовується методика визначення стану підприємства за даними бухгалтерської фінансової звітності.

ТОВ АПФ «Агроінвест» показники економічної ефективності мають різні тенденції розвитку. Ефективність використання і забезпеченість основними засобами зросла відповідно на 4,8% і 1,9%. Окупність витрат не змінилася і була в 2018 і 2020 р. низькою – 0,99 грн. Продуктивність праці на одного робітника і 1 люд.-год. знизилася на 6,1% і 2,3% відповідно. Слід при цьому враховувати, що саме значення виробленої продукції в розрахунку на одного працівника є високим і коливається за період 2018-2020 р. в діапазоні 844,6-929,4 тис. грн., тобто створюються сприятливі умови для використання праці робітників. В 2018 і 2020 рр. господарство отримувало збиток, вона працювало неефективно. В ці два роки рівень збитковості склав відповідно 0,2 і 0,1 %.

Аналіз показників рентабельності засвідчив, що отримання збитку в 2018 р. і 2020 р. вплинуло на зниження чистої рентабельності та рентабельність виробничо–комерційної діяльності, що відбулося в результаті значного збільшення собівартості і перевищує темп зростання виручки. Отже, підприємство отримує економічний прибуток, тобто працює лише на покриття збитків. Норма прибутку зросла на 0,13 в.п., засвідчує, що використовується основний й оборотний капітал менш ефективно, але поступово поліпшується ситуація щодо цих активів.

Господарство має високий рівень фінансових ризиків, про що свідчить зменшення на 0,11 коефіцієнта незалежності та коефіцієнта фінансової стабільності на 0,24 це говорить про те, що фінансові ресурси, які використовує підприємство, неповно використовується.

Аналіз ліквідності і платоспроможності господарства свідчить про слабкий стан платоспроможності. Однак, це веде до зниження довіри до господарства з боку кредиторів, постачальників, інвесторів і партнерів.

Аналіз інвестиційної привабливості ТОВ АПФ «Агроінвест» в трьох компонентах (фінанси, корпоративне управління і маркетинг) дозволив нам визначити слабкі і сильні сторони компанії і визначити можливості для поліпшення її поточного становища.

Серед позитивних аспектів компанії, які можуть залучити інвесторів, виділені наступні:

- можливість отримання високої прибутковості з помірними ризиками;
- стабільне фінансове становище;
- здатність виконувати всі свої зобов'язання;
- інформація про стабільність виплат дивідендів;
- помірний прибуток на акцію, привабливий для інвесторів;
- сильна система корпоративного управління, достатня прозорість діяльності компанії, високий рівень контролю та підзвітності;
- здатність створювати інноваційні продукти, що відповідають потребам клієнтів.

Негативні риси:

- цінова політика і структура витрат вимагають перегляду;
- недостатня рентабельність компанії (зниження загального коефіцієнта рентабельності в порівнянні з попередніми періодами, значення нижче середнього по цій галузі);
- зниження операційного результату;
- нездатність покрити поточні зобов'язання за рахунок поточних активів;
- зниження дивідендів порівняно з минулим роком;

В результаті після детального аналізу кожного фінансового показника, розрахованого в цій роботі, а також огляду системи корпоративного управління і маркетингу компанії, були визначені можливі заходи, які допоможуть підвищити інвестиційну привабливість компанії. Остаточні рекомендації включають:

- збільшення прибутку за допомогою маркетингових інструментів, спрямованих на залучення нової аудиторії;
- стримування нового випуску, щоб зменшити кількість акцій;
- збільшення оборотних активів за рахунок пошуку нових інвестиційних можливостей;
- скорочення поточних зобов'язань на користь довгострокових;
- зниження бета-фактора для зниження вартості власного капіталу;
- скорочення довгострокових активів, якщо у компанії є така можливість (перегляд поточних робочих і торгових площ);
- підвищення задоволеності акціонерів компанії та ефективності сесій за рахунок поліпшення системи корпоративного управління та підвищення мотивації конкретних людей.

Таким чином, робота повністю відповідає поставленим цілям. Це дослідження підкреслило важливість управління інвестиційною привабливістю компанії і дозволило нам вивчити стан справ в організації ТОВ АПФ «Агроінвест», на основі якого були дані рекомендації щодо підвищення привабливості досліджуваної компанії для інвесторів.

У дослідженні також була розроблена модель управління інвестиційною привабливістю компанії, яка може бути використана в аналогічному аналізі для інших компаній. Ця модель поєднує в собі різні підходи до оцінки інвестицій, щоб зробити аналіз максимально точним і задовольнити потреби сучасних інвесторів з різних регіонів.

Крім того, модель допомагає компанії визначити свої недоліки, які впливають на її привабливість, навіть за параметрами, які інвестори, ймовірно, не будуть враховувати. Це важливо, тому що всі аспекти діяльності компанії взаємопов'язані, і поліпшення одних показників впливає на інші. В результаті це дослідження дозволяє поліпшити процес управління інвестиційною привабливістю компанії за допомогою нової структурованої моделі і підвищити привабливість ТОВ АПФ «Агроінвест» для інвесторів після того, як компанія застосувала описані методи і рекомендації.

В даний час використовується система параметрів, яка дозволяє визначити фінансове становище і розрахувати інвестиційну привабливість компанії. При цьому оцінка інвестиційної привабливості повинна проводитися як на основі аналізу фінансової звітності компанії, так і інформації про компанію, яка формує систематичний підхід до вивчення макроекономічних і мікроекономічних факторів: віднесення компанії до певних галузей (галузі, що знаходяться у фазі кризи і депресії або в період відновлення і відновлення) або райони.

Такий всебічний аналіз дозволяє потенційному інвестору визначити ті компанії, які мають великий потенціал для подальшого довгострокового розвитку в середньостроковій і довгостроковій перспективі, і дозволяє інвестору отримувати запланований дохід від вкладеного капіталу з урахуванням існуючих ризиків.

Таким чином, кожна компанія як об'єкт інвестиційного ринку характеризується своєю інвестиційною привабливістю і в той же час залежить від інвестиційної привабливості вищої системи. Тому при прийнятті рішення про фінансування проекту необхідно визначити вплив багатьох факторів, що

визначають прибутковість інвестицій. Беручи до уваги різні варіанти різних значень цих факторів, інвестор оцінює їх сукупний вплив, тобто інвестиційну привабливість всієї соціально-економічної системи. Виходячи з цього, необхідно провести кількісну оцінку інвестиційної привабливості компанії.

На мій погляд, цей показник повинен мати економічне значення, що визначає вимоги до методу розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості. Такий показник повинен враховувати фактори зовнішнього середовища, які важливі для інвестора. відображати прибутковість вкладених коштів; бути порівнянним з ціною капіталу. Для цієї мети можуть бути використані як статичні, так і динамічні показники ефективності інвестиційних проектів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз ринку України. 2019 рік. Консалтингова компанія «Pro-Consulting». Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanierynka/analiz-rynka-farmacevtiki-2019>
2. Балдинюк А. Г. Побудова та реалізація інвестиційних стратегій розвитку підприємства. Інвестиції: практика та досвід. - 2015. - № 12. - С. 30–34.
3. Берзон Н. И., Газман В. Д., Теплова Т. В. Финансовый менеджмент. Изд. 6-е, стереотип. - М.: Academia, 2010. - 336 с.
4. Бочаров В. В. Инвестиционное бюджетирование: учебное пособие для магистров по специальности «Финансы и кредит». СПб.: Изд-во СПбГЭУ, 2013. - 87 с.
5. Близнюк А. О., Шершенюк О. М. Інвестиційна діяльність в період економічної кризи. Економіка. Фінанси. Право. - 2016. - № 11. - С. 4–6.
6. Борщ Л. М. Інвестування: теорія і практика: навч. посібник. - К.: Знання, 2010. - 470 с.
7. Боярко І. М., Грищенко Л. Л. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2011. 400 с.
8. Бріль К. Г. Визначення складових механізму підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Інвестиції: практика і досвід. - 2010. - № 24. - С. 12–15.
9. Боярко І. М. Оцінка інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. Актуальні проблеми економіки. - 2008. - № 7. - С. 90–99.
10. Бутинко В. В. Інвестиційна привабливість підприємств: економічний зміст та дефініції. Агросвіт. - 2013. - № 9. - С. 61–64.
11. Войнаренко М. П., Єпіфанова Ю. І. Управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2011. - 188 с.

12. Гаврилова Н. В. Фактори підвищення рівня інвестиційної привабливості підприємства. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. - 2011. - Вип. 20. - С. 324—330.

13. Бутов А. М. Методичні основи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Сталий розвиток економіки. - 2012. - № 6 (16). - С. 77—81.

14. Бюджетування як інструмент забезпечення життєдіяльності підприємства: монографія / за ред. А. В. Череп. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. - 220 с.

15. Валинурова Л. С., Казакова О. Б. Инвестирование. - М.: Волтерс Кливвер, 2010. - 448 с.

16. Василенко В. О., Шматько В. Г. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. - К.: ЦУЛ, 2009. - 439 с.

17. Вахович І. М., Денисюк Г. Л. Концептуальні засади інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку регіону. Актуальні проблеми економіки. - 2011. - №1. - С. 138—145.

18. Галиця І. О., Шевченко М. М., Никифоров Ф. Є. Державне регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності: ефектометричний інструментарій: монографія. - К.: Кондор, 2013. - 294 с.

19. Гребенюк Н. О. Інвестиційна привабливість: сутність та засоби покращення. Інвестиції: практика та досвід. - 2012. - № 12. - С. 12—17.

20. Волошин О. Ф., Мащенко С. О. Моделі та методи прийняття рішень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., перероб. та допов. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. - 336 с.

21. Гришова І. Ю., Стоянова-Коваль С. С. Аналітичне забезпечення економічного розвитку підприємств з позицій інвестиційної привабливості. Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2015. - № 2 (2). - С. 195—203.

22. Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю. Перспективи використання сучасних форм фінансового забезпечення інноваційної діяльності вітчизняних підприємств: колективна монографія / під ред. Л. М. Савчук. Управління

інноваційною, інвестиційною та економічною діяльністю інтегрованих об'єднань та підприємств. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. - С. 178–184.

23. Ендовицкий Д. А., Бабушкин В. А., Батурина Н. А. Анализ инвестиционной привлекательности организации: науч. издание. - М.: КНОРУС, 2017. - 374 с.

24. Жигірь А. А. Розвиток інвестиційної діяльності підприємницьких структур. Економіка та держава. - 2015. - № 10. - С. 53–57.

25. Кірейцев Г. Г. Фінанси підприємств: навчальний посібник. - Київ: ЦУЛ, 2013. - 268 с.

26. Козаченко Г. В. Управління інвестиціями на підприємстві / Г. В. Козаченко, О. М. Антіпов, О. М. Ляшенко, Г. І. Дібніс. - К.: Лібра, 2004. - 368 с.

27. Гриньова В. М., Коюда В. О., Лепейко Т. І. Інвестування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., допрац. і доп. - Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. - 404 с. 85

28. Крамаренко К. М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення. Причорноморські економічні студії. - 2016. - № 10. - С. 101—104.

29. Крилов Д. В. Методи управління інвестиційними проектами як складові організаційно-економічного механізму їх реалізації на промислових підприємствах. Формування ринкових відносин в Україні. - 2015. - № 7. - С. 34–37.

30. Кузьменко О. В. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість регіонів України. Економічний нобелівський вісник. - 2015. - № 1 (8). - С. 46—54.

31. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 472 с.

32. Мельник О. Г., Адамів М. Є. Гармонізація інформаційного та методичного забезпечення діагностики інвестиційної привабливості бізнесструктур в умовах європейської інтеграції. Інвестиції: практика та досвід. - 2016. - № 21. - С. 5–11.

33. Михайлов М. Г. Теоретичні засади інноваційно-інвестиційного підходу до розвитку матеріально-технічної бази підприємств. Інвестиції: практика та досвід. - 2016. - № 23. - С. 38–42.

34. Єпіфанов А. О., Дехтяр Н. А., Мельник Т. М. та ін. Оцінка кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання: монографія / за ред. А. О. Єпіфанова. Суми: УАБС НБУ, 2007. - 286 с.

35. Наконечна О. С. Формування та реалізація інноваційно-інвестиційної стратегії стійкого розвитку підприємства. Економіка та держава. - 2015. - № 4. - С. 48–51.

36. Овчаренко Т. С., Степанова А. А. Методичні підходи щодо визначення інвестиційної привабливості галузей України. Молодий вчений. - 2017. - № 5 (45). - С. 685—689.

37. Семчук Ж. В., Скриньковський Р. М. Система діагностики інвестиційної діяльності підприємства: теоретичні засади та методичні положення. Агросвіт. - 2015. - № 8. - С.12–17.

38. Індекс інвестиційної привабливості. Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.eba.com.ua/uk/component/k2/item/7?Itemid=13>

39. Кабалюк А. І., Григорців М. В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств. Формування ринкових відносин в Україні. - 2016. - № 6. - С. 40–42.

40. Катан Л. І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. Финансовые рынки и ценные бумаги. - 2010. - № 17. - С. 23–25.

41. Керанчук Т. Л., Басюк Т. П. Управління інвестиційними проектами підприємства на основі ціннісно-орієнтованих підходів. Актуальні проблеми економіки. - 2016. - № 9. - С. 137–143.

42. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991. № 1560-ХІІ. Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

43. Ситник О. В. Основні завдання, функції та система принципів управління інвестиційною привабливістю підприємства. Економіка та держава. - 2016. - № 1. - С. 90–92.

44. Максимчук М. В., Тихонова С. И. Инвестиционная привлекательность фармацевтического предприятия как фактор повышения конкурентоспособности. Вестник экономики, права и социологии. - 2019. - № 1. - С. 21–25.

45. Корпоративна звітність. ТОВ «Агротон»: офіційний веб-сайт. Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.darnitsa.ua/reports>

46. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у 2010-2018 роках. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. Електронний ресурс. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

47. Поддєрьогін А. М., Марченко Н. А. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів промислових підприємств: монографія. - Чернігів: ПАТ «ПВК«Десна», 2013. - 288 с.

48. Польшаков В. І., Ткаленко Н. В. Інвестиційний менеджмент: навч. посібник. К.: Кондор, 2009. - 172 с.

49. Сибирка Л. А., Корічак А. М. Управління інвестиційною діяльністю українських підприємств в умовах глобальної економічної турбулентності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: 89 Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2016. - Вип. 7(3). - С. 82–85.

50. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. проф. Л. О. Коваленко. Ніжин: ФОП Лук'яненко В. В. ТПК «Орхідея», 2016. - 394 с.